

JSNS.CZ

Stav výuky mediální výchovy na středních školách

únor 2018

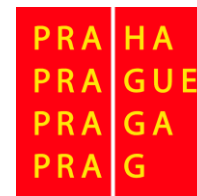
Pro Jeden svět na školách, vzdělávací program společnosti Člověk v tísni, zpracovala exkluzivně agentura MEDIAN.

Dotazníkové šetření bylo hrazeno z financí Evropské unie a Magistrátu hlavního města Praha.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

Obsah (přehled kapitol dokumentu)

Kapitola	Snímek prezentace
Metodika výzkumu	4
Struktura vzorku	5
Cíle, důležitost a forma výuky mediální výchovy podle vyučujících	7
Profil vyučujících mediální výchovy	14
Jak probíhají na školách hodiny mediální výchovy?	23
Jakou podporu k mediální výchově by vyučující uvítali?	32
Vztah vyučujících mediální výchovy k médiím a jejich informační zdroje	37
Plné znění dotazníku	45

Velikost vzorku N = 218 respondentů

Cílová populace Vyučující mediální výchovy na středních školách

---

Termín dotazování 7. 12. 2017 – 26. 1. 2018

Metoda sběru dat Samovyplňovací online dotazník (CAWI)

Výběr Náhodný stratifikovaný výběr

Na základě náhodného stratifikovaného výběru byl vybrán soubor středních škol odpovídající struktuře středních škol podle typu (gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště) v jednotlivých krajích České republiky. Tento způsob výběru zachovává stejnou šanci všem jednotkám, aby byly vybrány do vzorku. Oslovené školy dotazník předaly učitelům mediální výchovy.

Realizátor a zadavatel Výzkum realizovala společnost MEDIAN, s.r.o. (člen SIMAR) exkluzivně pro společnost Člověk v tísni

---

Struktura vzorku

Typ školy

Gymnázium	73*
SOŠ	138*
SOU	35*

Region

Praha	13,3 %
Středočeský	16,1 %
Jihočeský	8,3 %
Plzeňský	3,2 %
Karlovarský	1,8 %
Ústecký	6,0 %
Liberecký	5,0 %
Královéhradecký	6,4 %
Pardubický	3,7 %
Vysočina	2,8 %
Jihomoravský	10,1 %
Olomoucký	7,8 %
Zlínský	2,3 %
Moravskoslezský	13,3 %

Velikost obce školy

do 5 000 obyvatel	7,3 %
5 001 až 20 000 obyvatel	26,6 %
20 001 až 50 000 obyvatel	21,1 %
50 001 až 100 000 obyvatel	17,9 %
nad 100 000 obyvatel	27,1 %

*součet typů škol přesahuje N, neboť některé školy spadají do více typů

Struktura vzorku - vyučující

Jaké předměty vyučující ve vzorku (N=218) vyučují?

Mediální výchova (samostatný předmět / seminář)	10,5 %
Občanská výchova / Základy společenských věd	47 %
Český jazyk	52,5 %
Estetická výchova	7,5 %
Cizí jazyk	23 %
Dějepis	22 %
Biologie	5,5 %
Matematika	9 %
Fyzika	8,5 %
Zeměpis	4,5 %
Tělesná výchova	8,5 %
Chemie	4 %

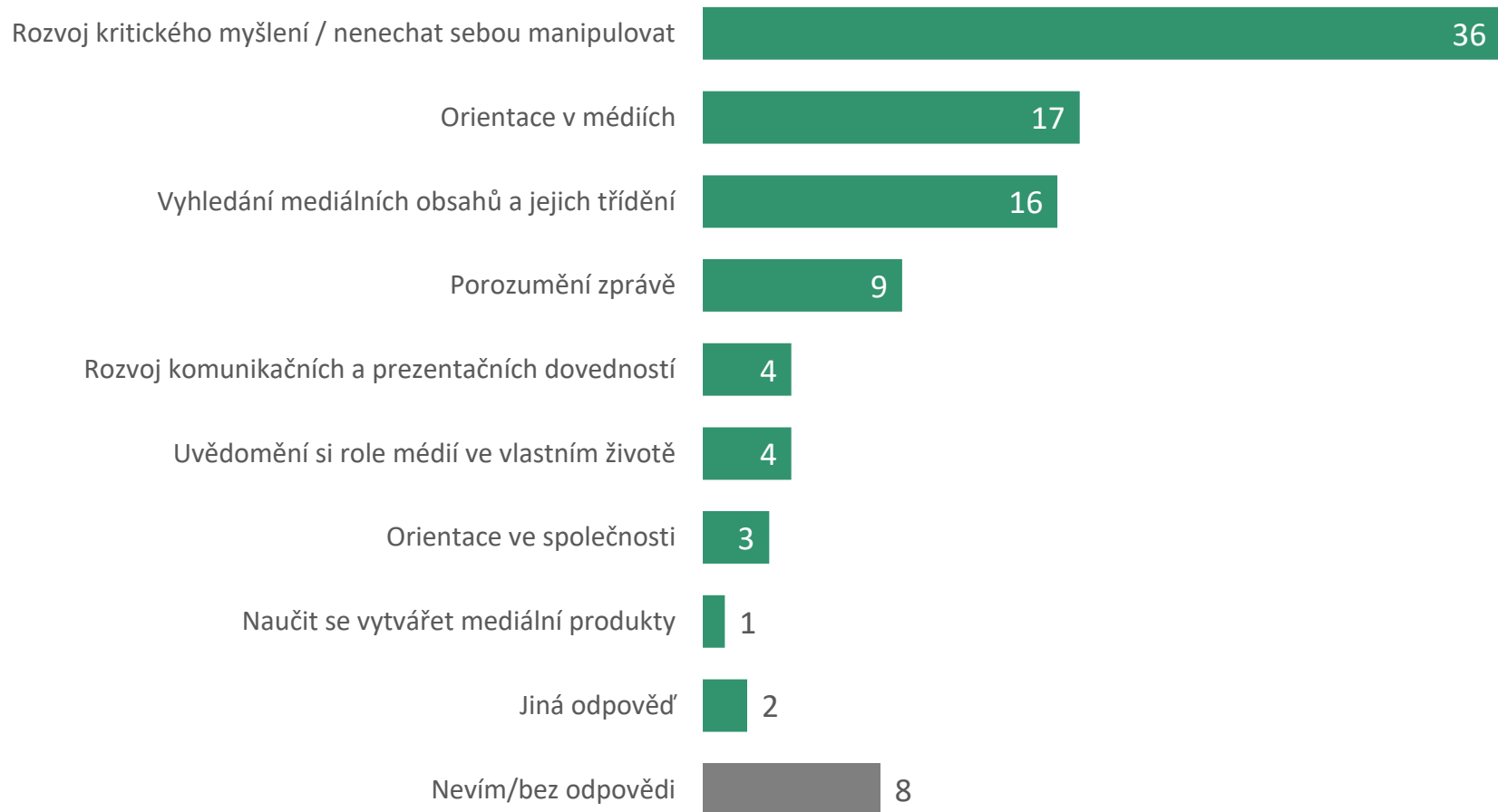
Pedagogická praxe učitelů

Méně než 2 roky	4 %
2 roky – 5 let	5 %
6 let – 10 let	9,5 %
11 let – 15 let	13 %
Více než 15 let	68,5 %

Cíle, důležitost a forma výuky mediální výchovy podle vyučujících

Hlavní cíl výuky mediální výchovy

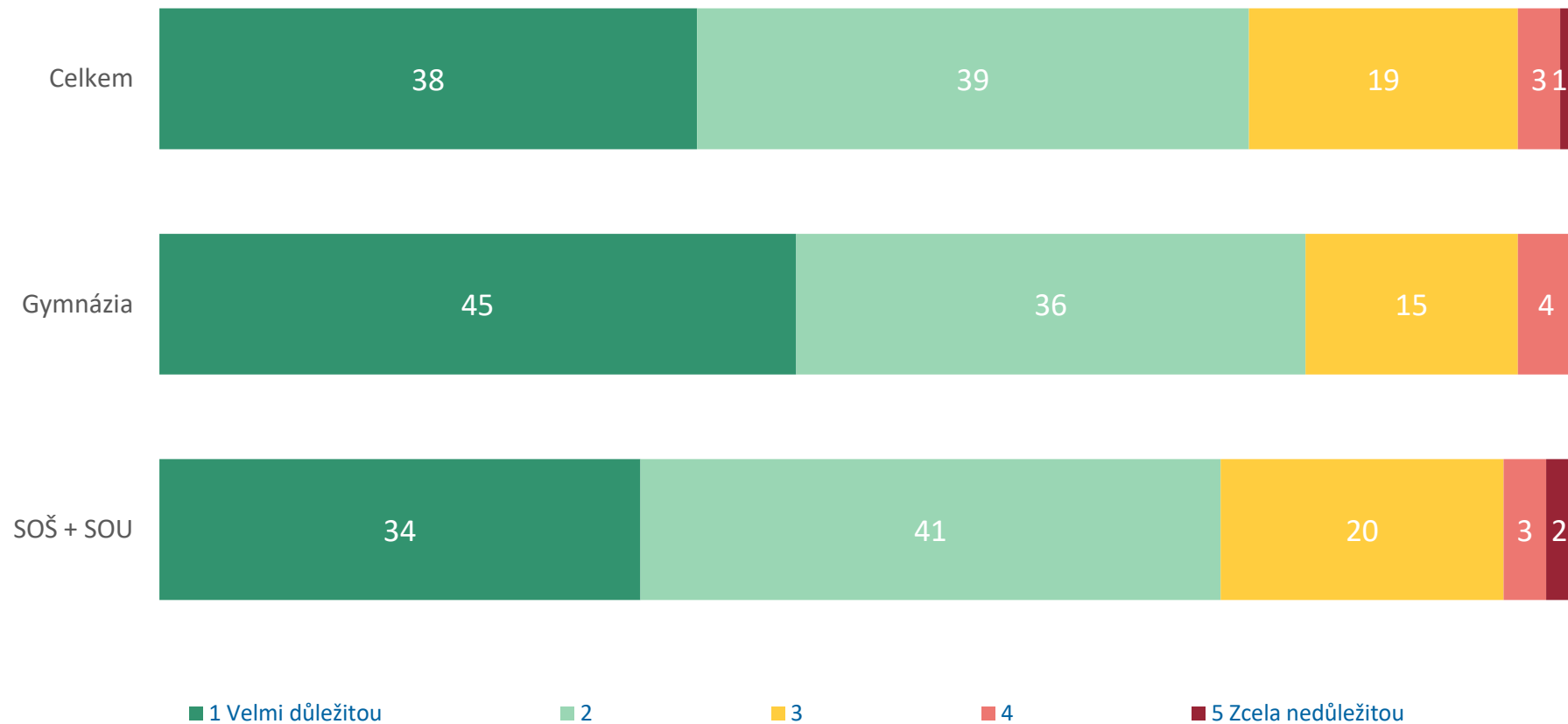

OT03. Co považujete za cíl/cíle mediální výchovy? Co by měla žáky naučit? (otevřená otázka)

N = 218 respondentů, v grafu jsou znázorněna % odpovědí

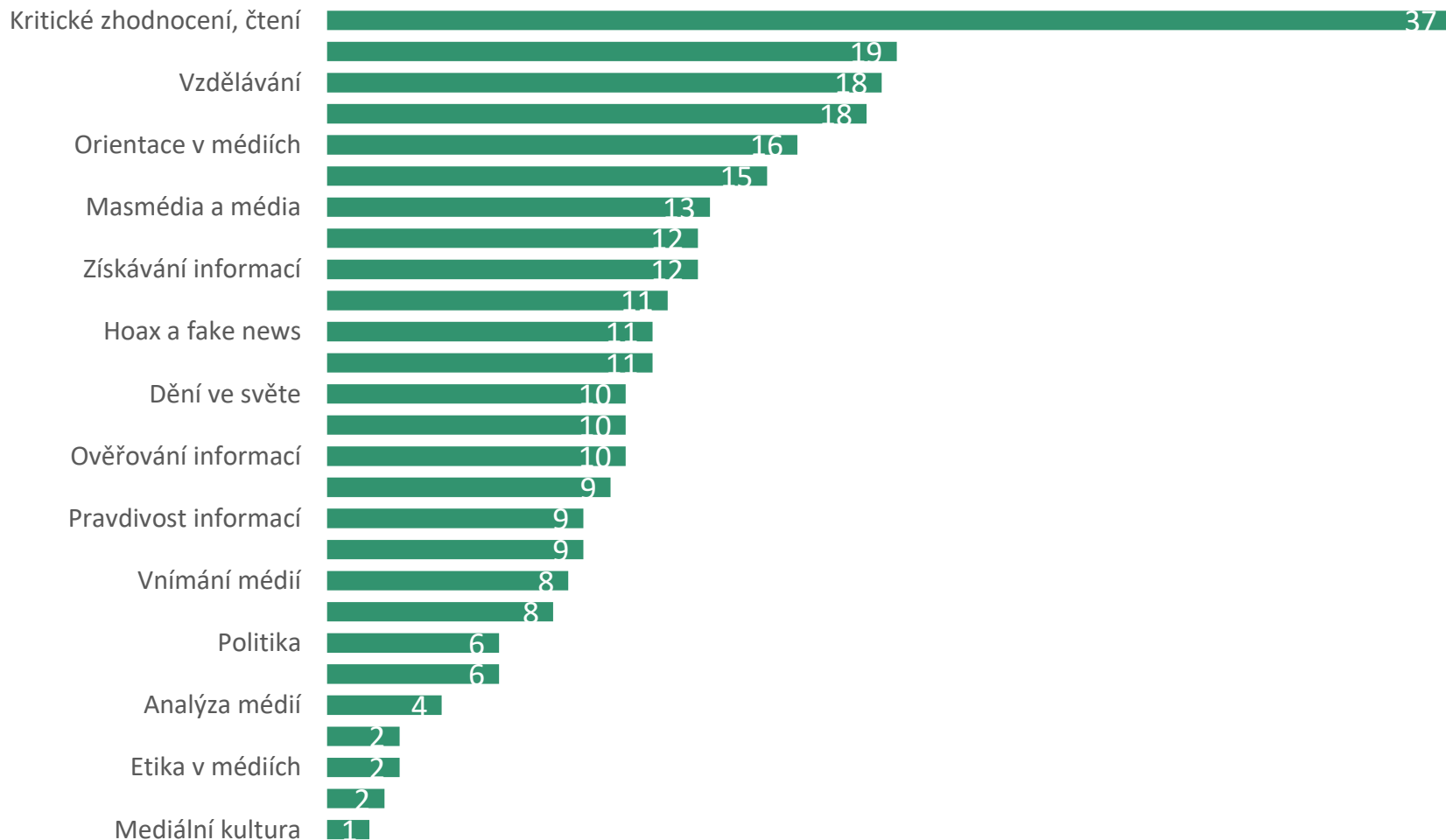
Důležitost výuky mediální výchovy

OT04. Obecně považujete výuku mediální výchovy za:

N = 218 respondentů, v grafu jsou znázorněna % odpovědí

Nejdůležitější témata mediální výchovy

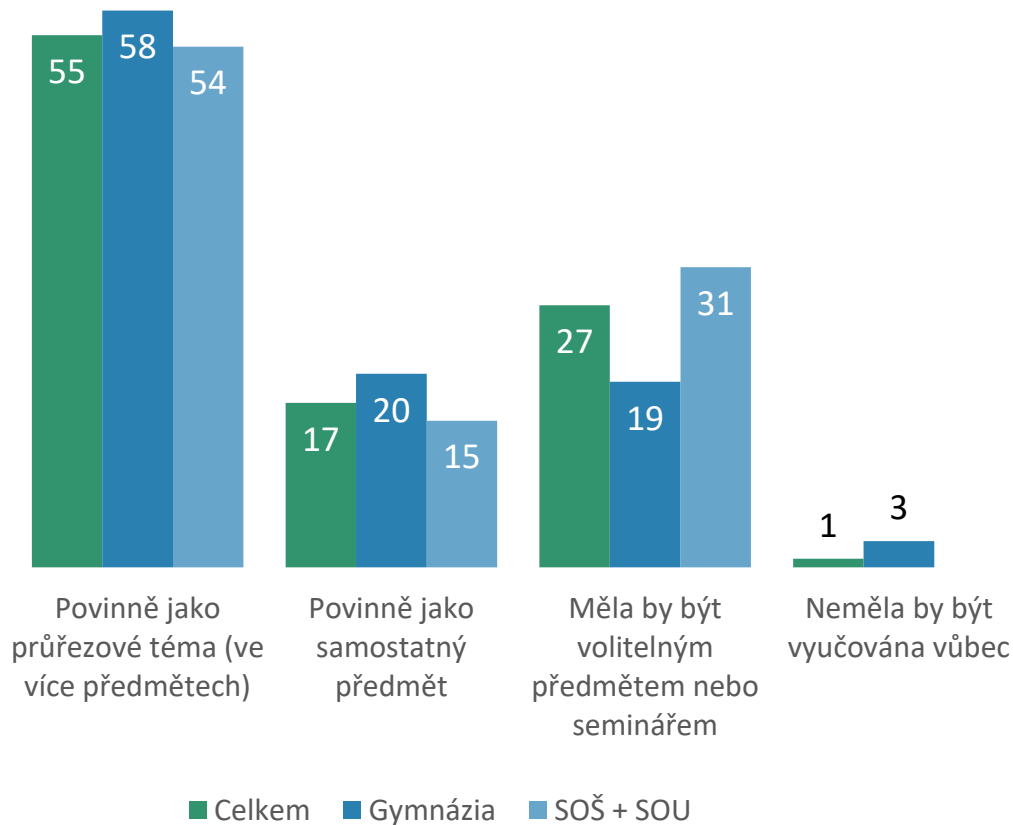
OT05. Jaká 3 témata z mediální výchovy považujete za nejdůležitější? (otevřená otázka)

N = 212 respondentů; v grafu jsou v % zobrazena témata, která označilo jako důležitá alespoň 8 % respondentů

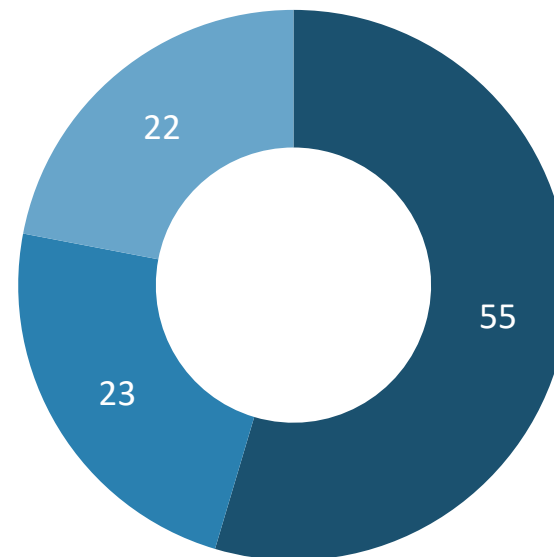
* vzdělávání, vzdělávání v oboru, lidská práva, prevence, literatura, sociologie, rétorika

Preferovaný způsob výuky mediální výchovy

Jak by měla být mediální výchova vyučována?

Kdo by měl mediální výchovu vyučovat?

- S mediálními tématy by žáky měli seznamovat vyučující různých předmětů (např. českého jazyka, dějepisu, inf. technologií)
- Vyučující, kteří se na výuku mediální výchovy specializují
- Lidé z praxe (mediální odborníci, novináři apod.)

OT07. Jak by podle Vás měla být mediální výchova vyučována především?

OT08. Kdo by podle Vás měl mít při výuce témat mediální výchovy hlavní úlohu?

N = 218 respondentů, v grafu jsou znázorněna % odpovědí

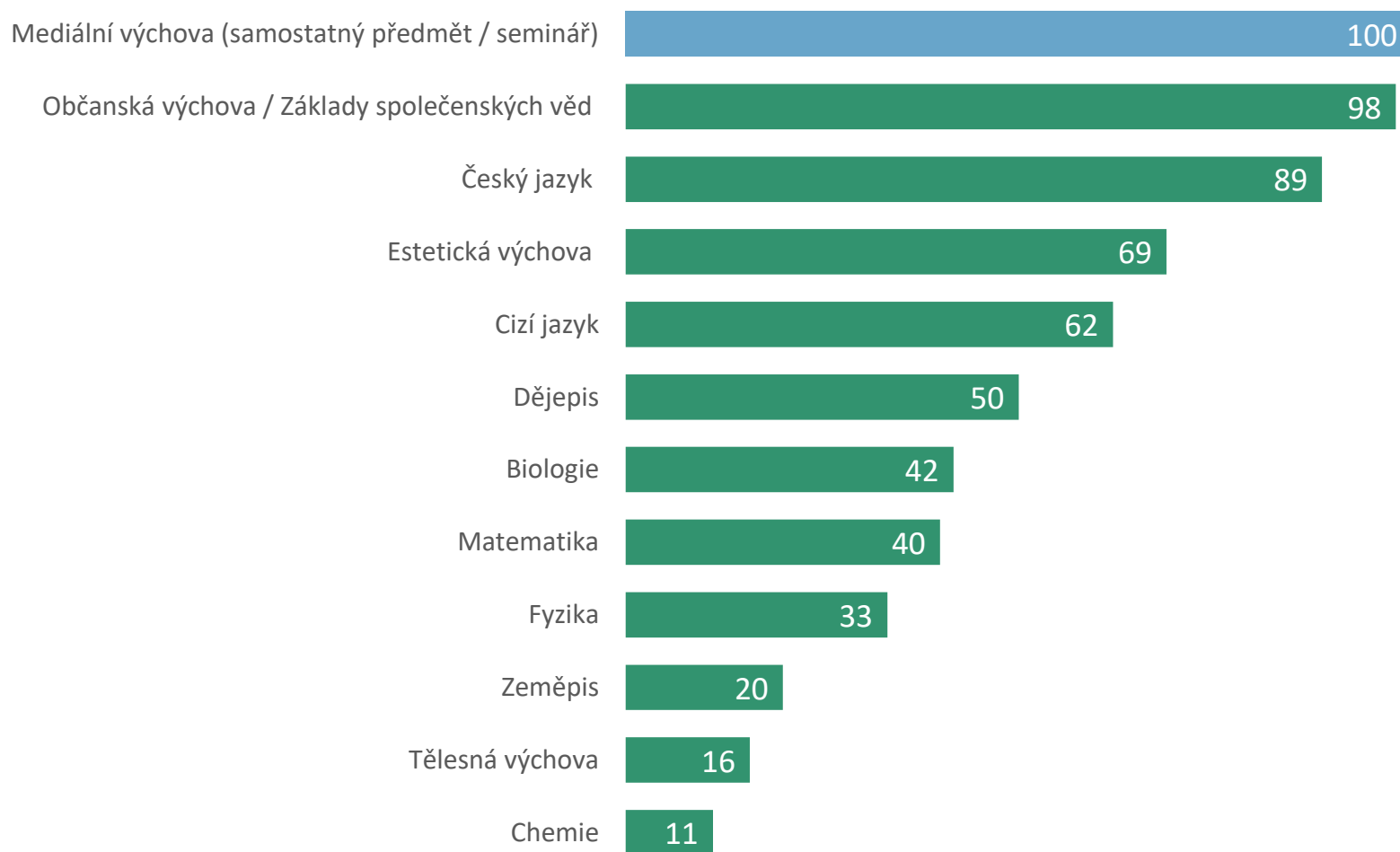
- **Více než ¾ dotázaných vyučujících (77 %) považují výuku mediální výchovy za důležitou.** Jako velmi důležitou ji vidí spíše respondenti z gymnázií (45 % oproti 34 % vyučujícím ze středních odborných škol a učilišť).
- **Nejdůležitějším cílem mediální výchovy** je podle pedagogů, kteří ji vyučují, **rozvoj kritického myšlení (36 %)**. Dále pak **orientace v médiích (17 %)** a **posílení dovedností vyhledávat a třídit informace (16 %)**. Necelá desetina (8 %) vyučujících neumí přesně stanovit cíle mediální výchovy a volí odpověď „nevím“.
- Za nejdůležitější témata mediální výchovy považují respondenti **kritické hodnocení mediálních sdělení (37 %)**. Dalšími výraznými tématy jsou vzdělávání, manipulace a propaganda, vliv médií a orientace v médiích.

- **V tom, jak by se měla mediální výchova vyučovat** (jakou formou a kdo by měl být hlavním vzdělavatelem) **se vyučující neshodnou.**
- Mírná nadpolovina vyučujících (55 %) se domnívá, že by se mediální výchova měla vyučovat **(nadále) průřezově ve více předmětech**, 17 % by si přálo, aby byla **povinným samostatným předmětem**, 27 % aby byla **volitelným předmětem nebo seminářem.**
- Stejně tak se tyto postoje k formě výuky mediální výchovy promítají i do názorů, kdo má tento předmět vyučovat. **Téměř polovina vyučujících** (45 %) by svěřila hlavní zodpovědnost za rozvoj mediální gramotnosti někomu jinému než vyučujícím běžných předmětů (český jazyk, dějepis apod.): 23 % vyučujících by považovalo za ideální, aby mediální výchovu vyučovali **pedagogové se specializací na tuto oblast**, 22 % respondentů si myslí, že by hlavní úlohu v mediální výchově měli **hrát lidé z praxe** (mediální odborníci, novináři apod.).

Profil vyučujících mediální výchovy

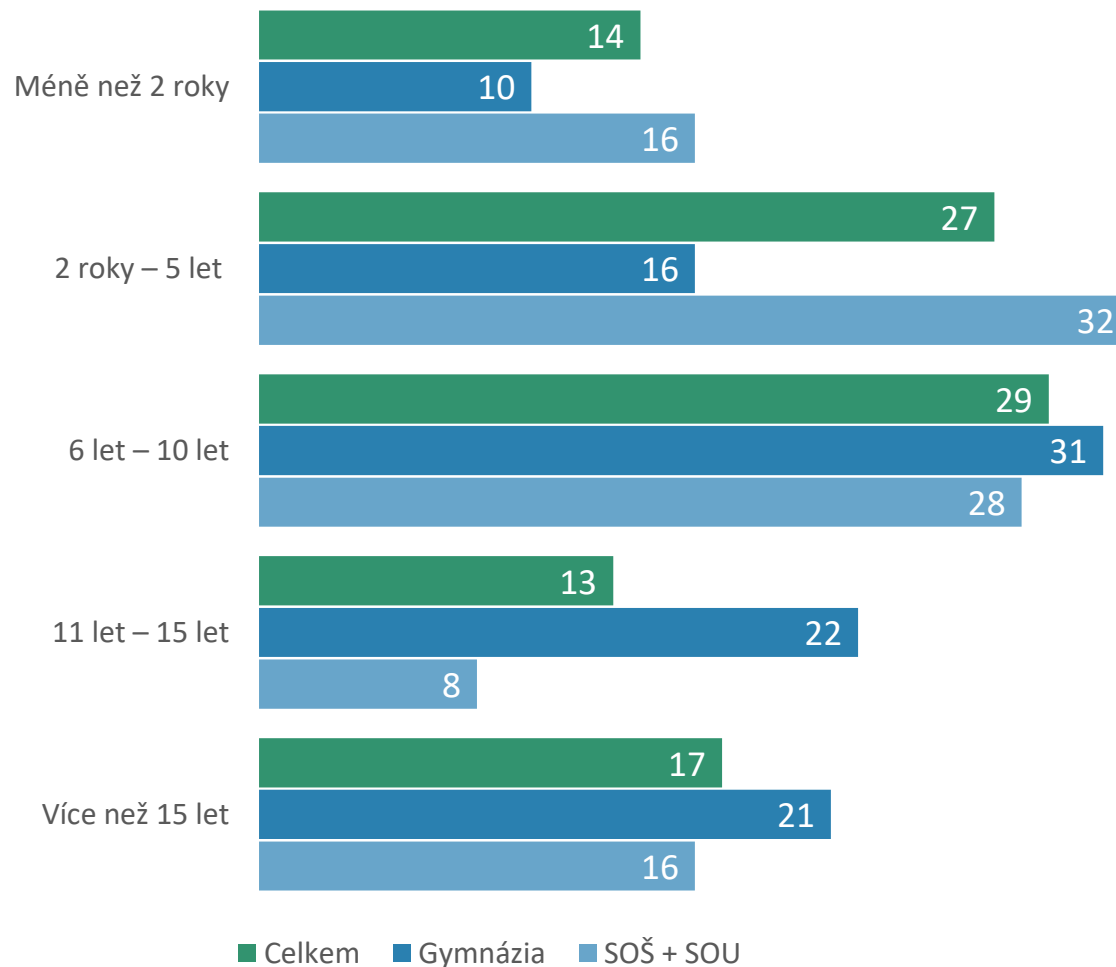
Předměty, v nichž se mediální výchova nejčastěji vyučuje

OT09. V jakých předmětech nebo seminářích rozebíráte témata mediální výchovy?

N = 9–114 respondentů (dle počtu vyučujících předmětu); v grafu jsou znázorněna % odpovědí

Jak dlouho už oslovení vyučující mediální výchovu vyučují?

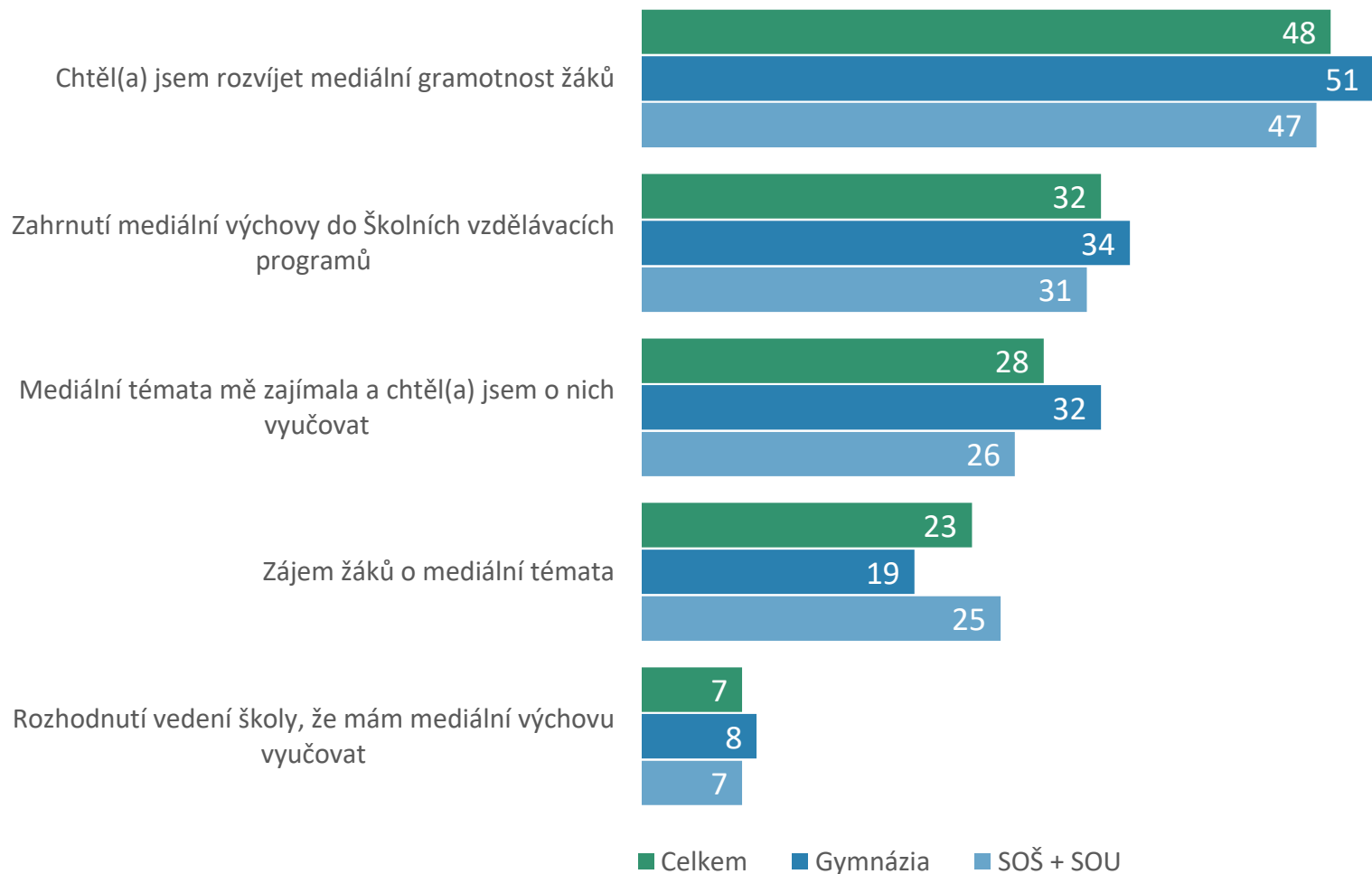

OT11. Jak dlouho už vyučujete o tématech, která spadají do mediální výchovy?

N = 218 respondentů, v grafu jsou znázorněna % odpovědí

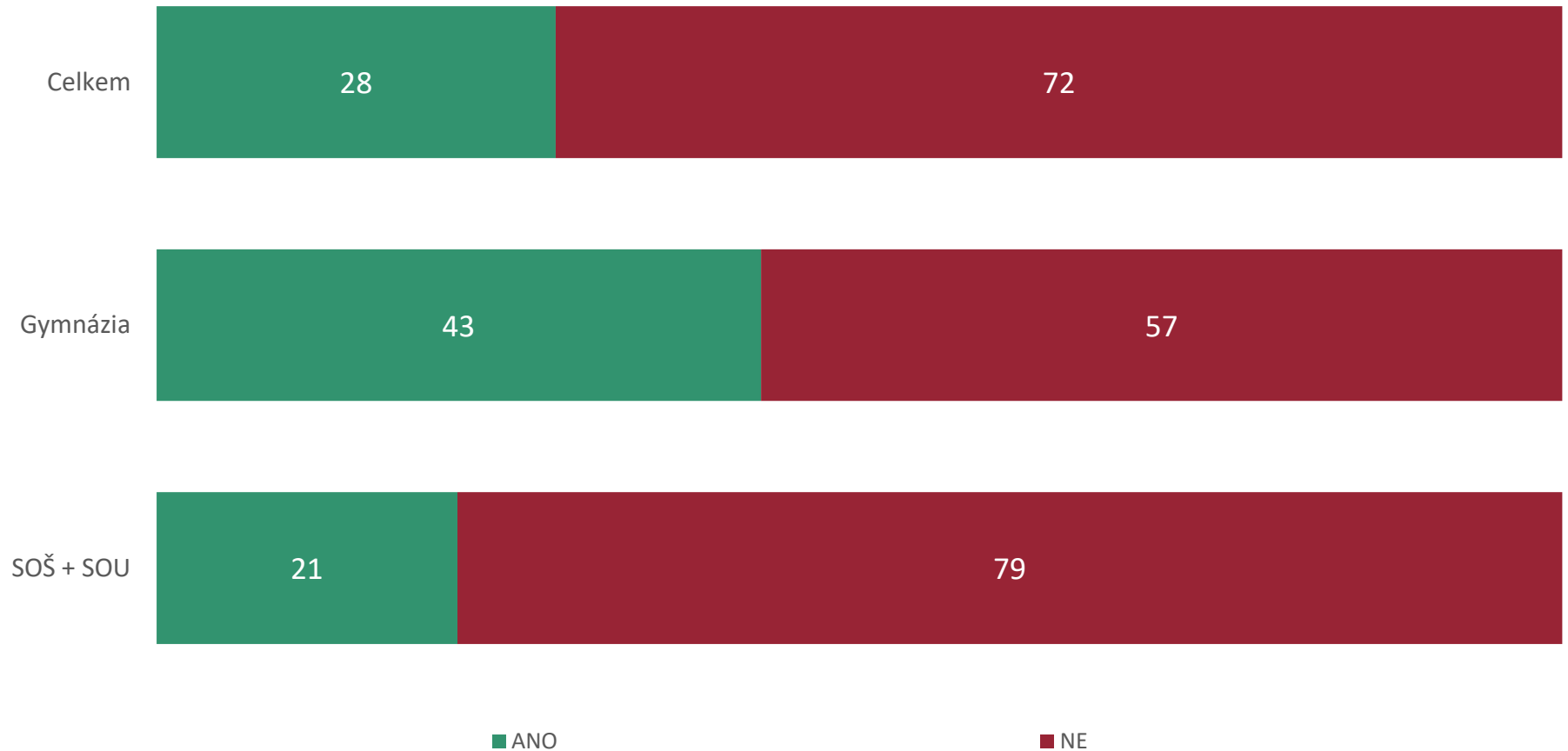
Co bylo impulzem k tomu, že se vyučující začali mediální výchově věnovat?

OT10. Co bylo hlavním impulzem, který vedl k tomu, že jste začal/a vyučovat témata mediální výchovy? Vyberte prosím 1 až 2 možnosti.

N = 218 respondentů, v grafu jsou znázorněna % odpovědí

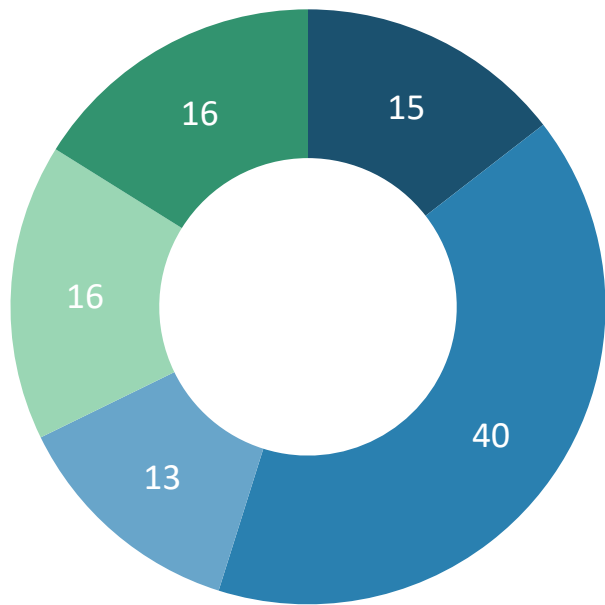
Absolvovali oslovení vyučující nějaký mediálně-vzdělávací kurz nebo seminář?

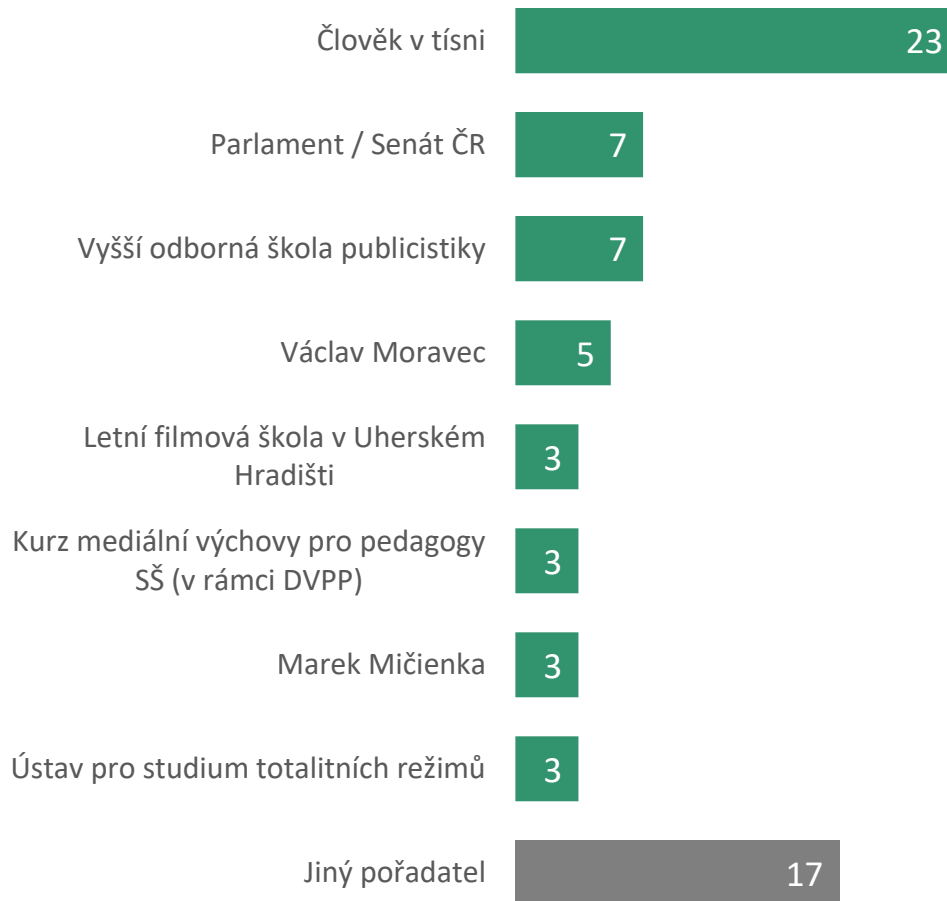
OT17. Zúčastnil/a jste se nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkaly médií nebo mediálního vzdělávání?

N = 218 respondentů; v grafu jsou znázorněna % odpovědí

Jaký byl rozsah absolvovaných kurzů nebo školení a kdo je pořádal?

■ 0–4 hodiny   ■ 5–10 hodin
■ 11–15 hodin   ■ 16–30 hodin
■ Více než 30 hodin

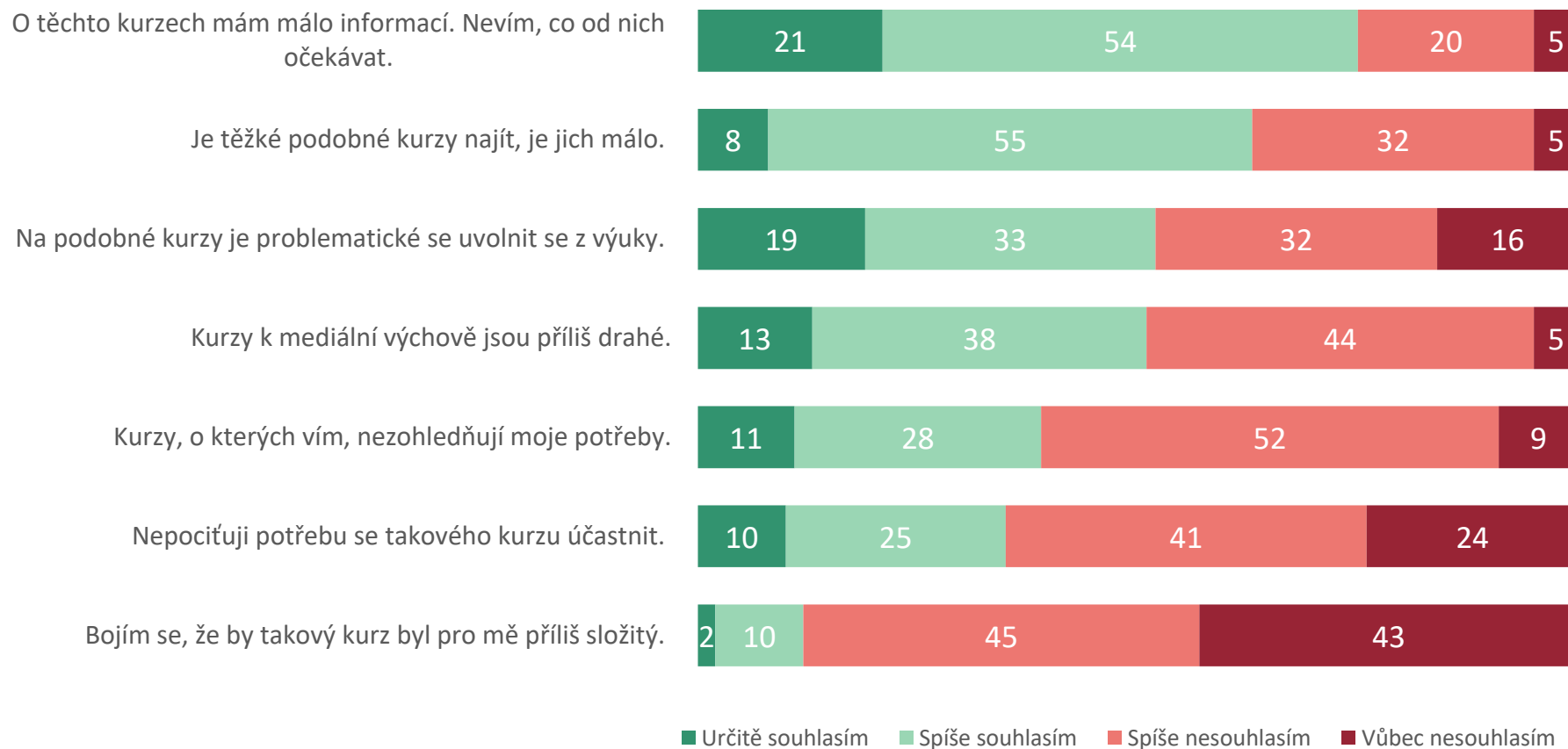
OT18. V jakém rozsahu byl/y absolvovaný/é kurz/y nebo školení?

N = 62 respondentů; jen vyučující, kteří absolvovali kurz o MV; v koláčovém v grafu jsou znázorněna % odpovědí

OT17. Uveďte, prosím, jakých kurzů, seminářů nebo školení jste se zúčastnil(a):

N = 60 respondentů; jen vyučující, kteří absolvovali kurz o MV; v grafu jsou znázorněna % odpovědí

Jak vnímají nabídku a dostupnost kurzů k mediální výchově vyučující, kteří se žádného nezúčastnili?

OT19. Jaký je Váš postoj k následujícím tvrzením o kurzech a školeních k mediální výchově?

N = 156 respondentů; jen vyučující, kteří se nezúčastnili školení; v grafu jsou znázorněna % odpovědí

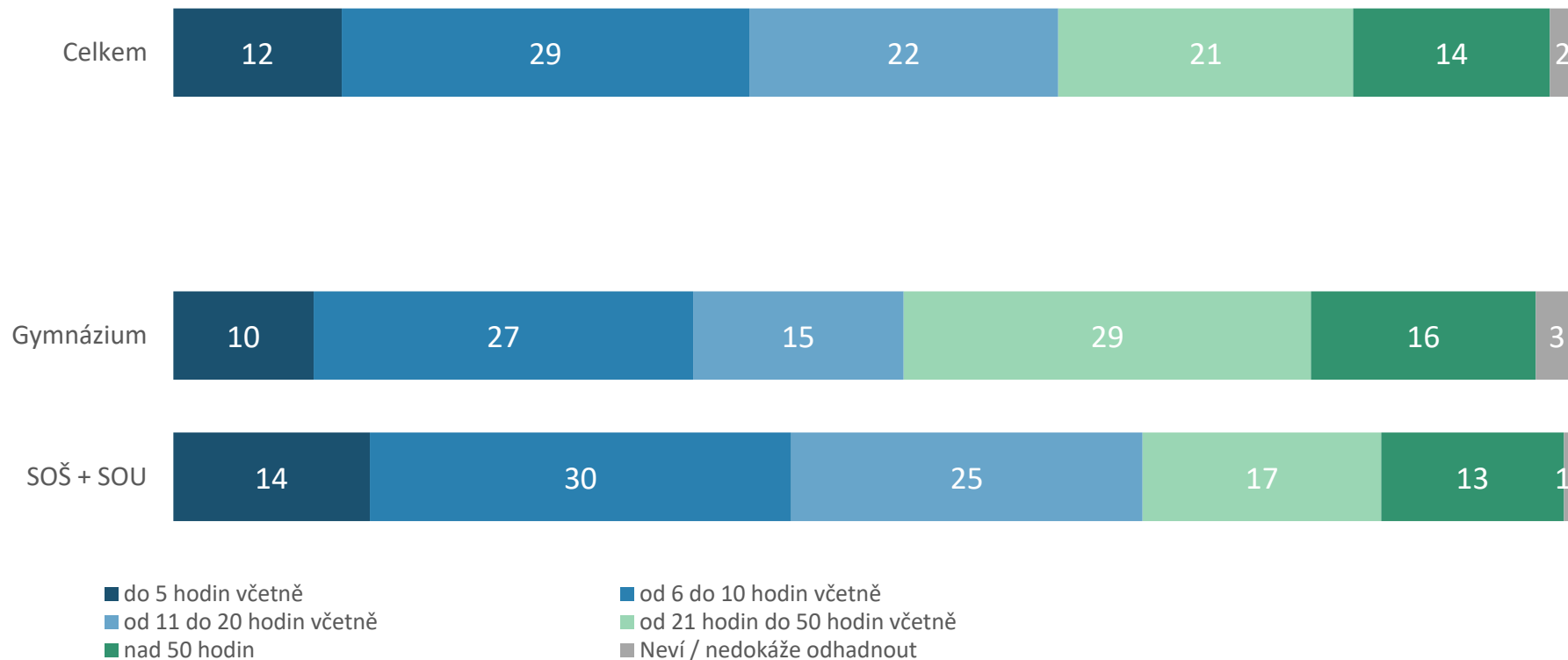
- Mediální gramotnost žáků rozvíjejí nejčastěji vyučující **základů společenských věd** (mediální výchovu zařazuje 98 % vyučujících daného předmětu), **českého jazyka** (89 %), **estetické výchovy** (69 %), **cizích jazyků** (62 %), dějepisu (50 %) a samozřejmě vyučující volitelného předmětu nebo semináře **mediální výchova** (100 %).
- Nejvíce vyučujících (29 %) uvedlo, že se mediální výchově věnují už 6 až 10 let. **Vyučující na gymnáziích se přitom výukou mediální výchovy zabývají déle než jejich kolegové ze středních odborných škol a učilišť** (43 % vyučujících na gymnáziích vyučuje mediální výchovu déle než 11 let, na SOŠ a SOU 24 %; 26 % vyučujících na gymnáziích vyučuje mediální výchovu kratší dobu než 5 let oproti 48 % vyučujícím ze SOŠ a SOU).
- Vyučující začali s výukou mediální výchovy nejčastěji ve snaze **rozvíjet mediální gramotnost žáků** (48 %). Téměř 1/3 (32 %) vyučujících uvedla jako důvod **zahrnutí mediální výchovy do Školních vzdělávacích programů**, pro 28 % byl rozhodující **osobní zájem o mediální témata**.

- **Celkem 72 % vyučujících** mediální výchovy **neabsolvovalo** žádné mediálně-vzdělávací školení. **Mírná nadpolovina proběhlých školení (55 %) byla v rozsahu do 10 hodin** (delší školení navštívilo celkem jen 13 % vyučujících středních škol). Častěji se vzdělávají vyučující z gymnázií (školením prošlo 43 % vyučujících) na SOŠ a SOU jen 21 % vyučujících.
- Vyučující, kteří se nějakého školení zúčastnili, uváděli nejčastěji jako pořadatele školení společnost **Člověk v tísni** (23 z 62 respondentů), 7 vyučujících navštívilo přednášky pořádané **Parlamentem nebo Senátem ČR**, dalších 7 kurzy **Vyšší odborné školy publicistiky**.
- **Proč se téměř ¾ vyučujících žádného kurzu nezúčastnili?** Nejvíce je odrazuje fakt že **nevědí, co od školení očekávat** (75 %), 63 % vidí jako **problém nedostatek kurzů**, pro 52 % je problematické **uvolnit se na podobný kurz z výuky**. Zhruba 1/3 vyučujících (35 %) **necítí potřebu se mediálně vzdělávat**.

Jak probíhají na školách hodiny mediální výchovy?

Kolik hodin během školního roku vyučující stráví výukou mediální výchovy?

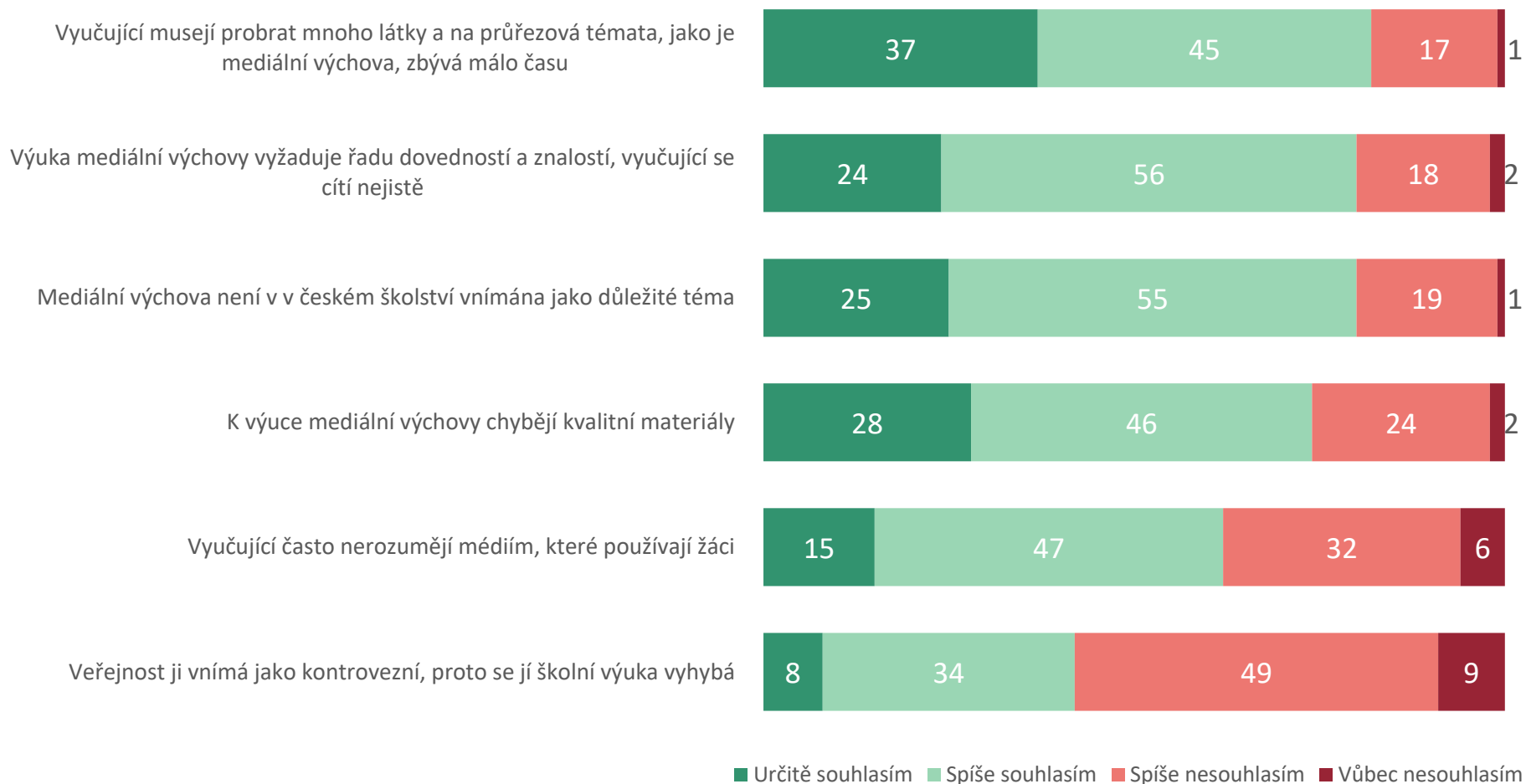

OT12. Odhadněte prosím, kolik hodin se během celého školního roku věnujete výuce mediální výchovy. Nezapomeňte započítat výuku ve všech předmětech a ve všech ročnících, ve kterých učíte.

N = 218 respondentů; v grafu jsou znázorněna % odpovědí, dopočet do 100 % je tvořen odpovědí nevim.

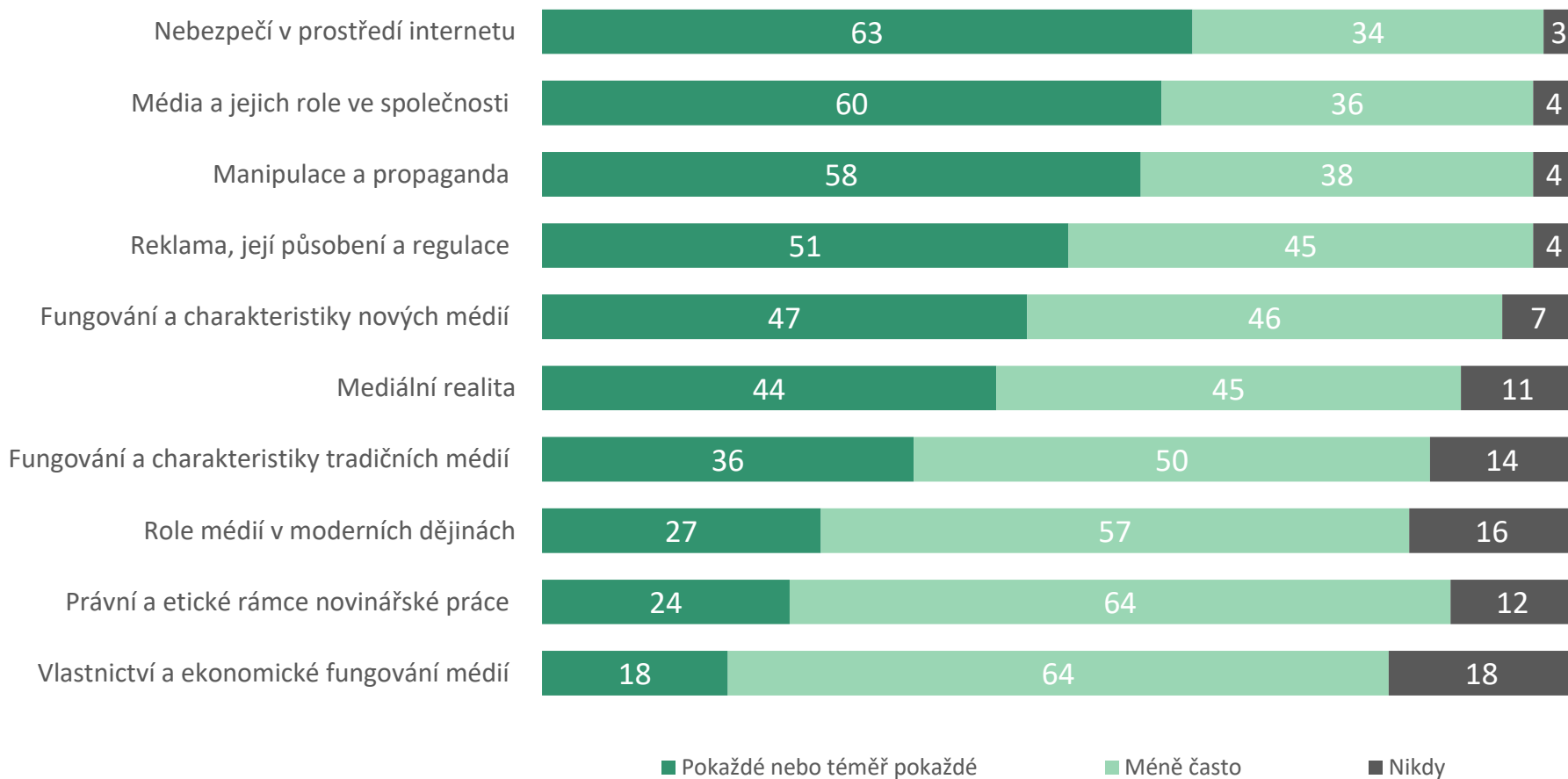
Proč je mediální výchově na školách věnováno poměrně málo pozornosti?

OT06. Z několika dosavadních výzkumů vyplývá, že je mediální výchově na školách věnováno poměrně málo pozornosti. Co je podle Vás příčinou tohoto stavu?

N = 218 respondentů; v grafu jsou znázorněna % odpovědí

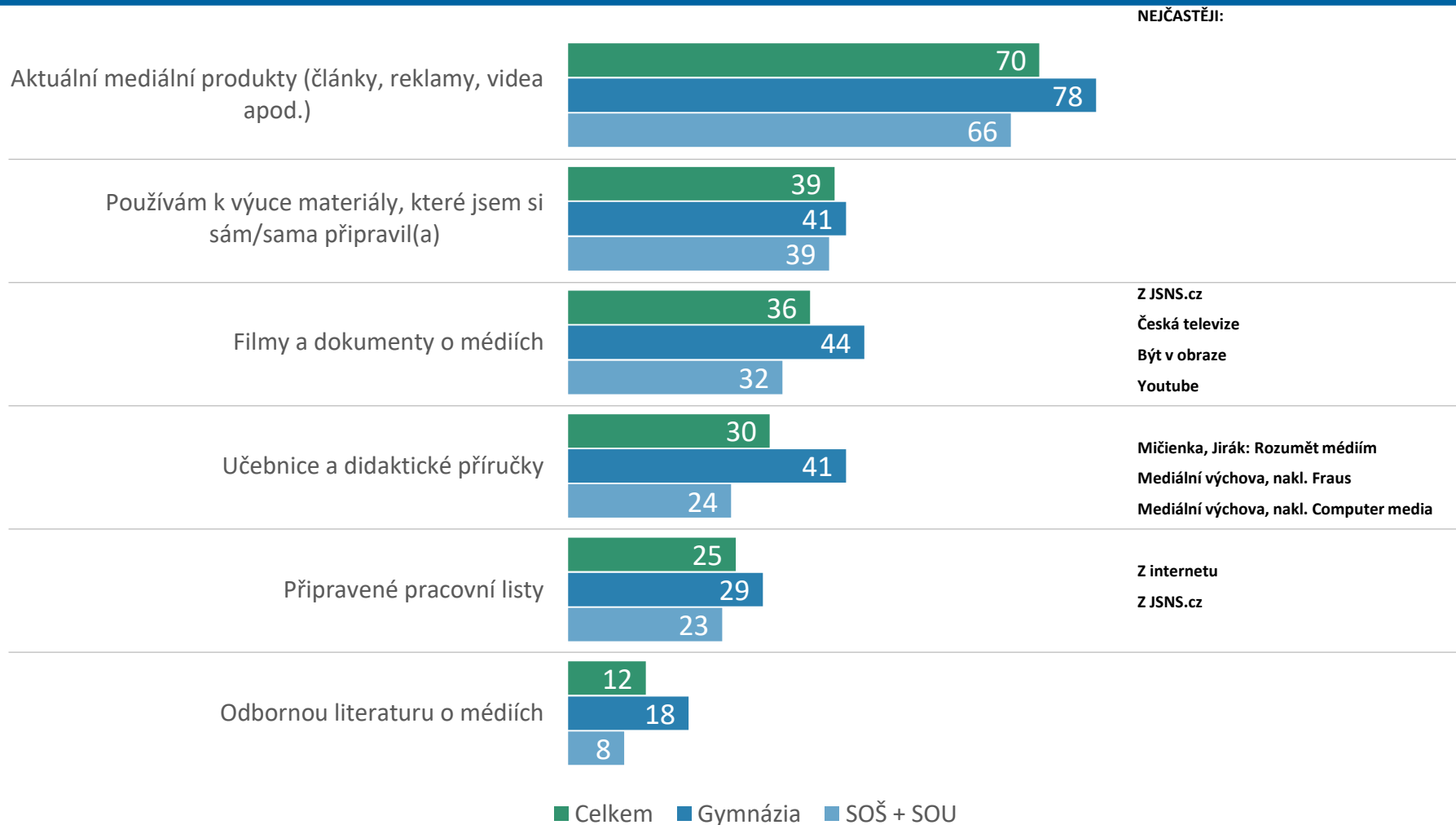
Na jaká témata mediální výchovy kladou vyučující důraz?

OT16. Jak často se při výuce mediální výchovy věnujete následujícím tématům

N = 218 respondentů; v grafu jsou znázorněna % odpovědí

Materiály využívané při výuce mediální výchovy

OT13. Jaké materiály pro výuku mediální výchovy využíváte?

N = 218 respondentů, v grafu jsou znázorněna % odpovědí

Jakými aktivitami vyučující rozvíjejí mediální gramotnost žáků?

OT14. Jaké typy aktivit využíváte k výuce mediální výchovy nejčastěji? Vyberte maximálně 5 možností.

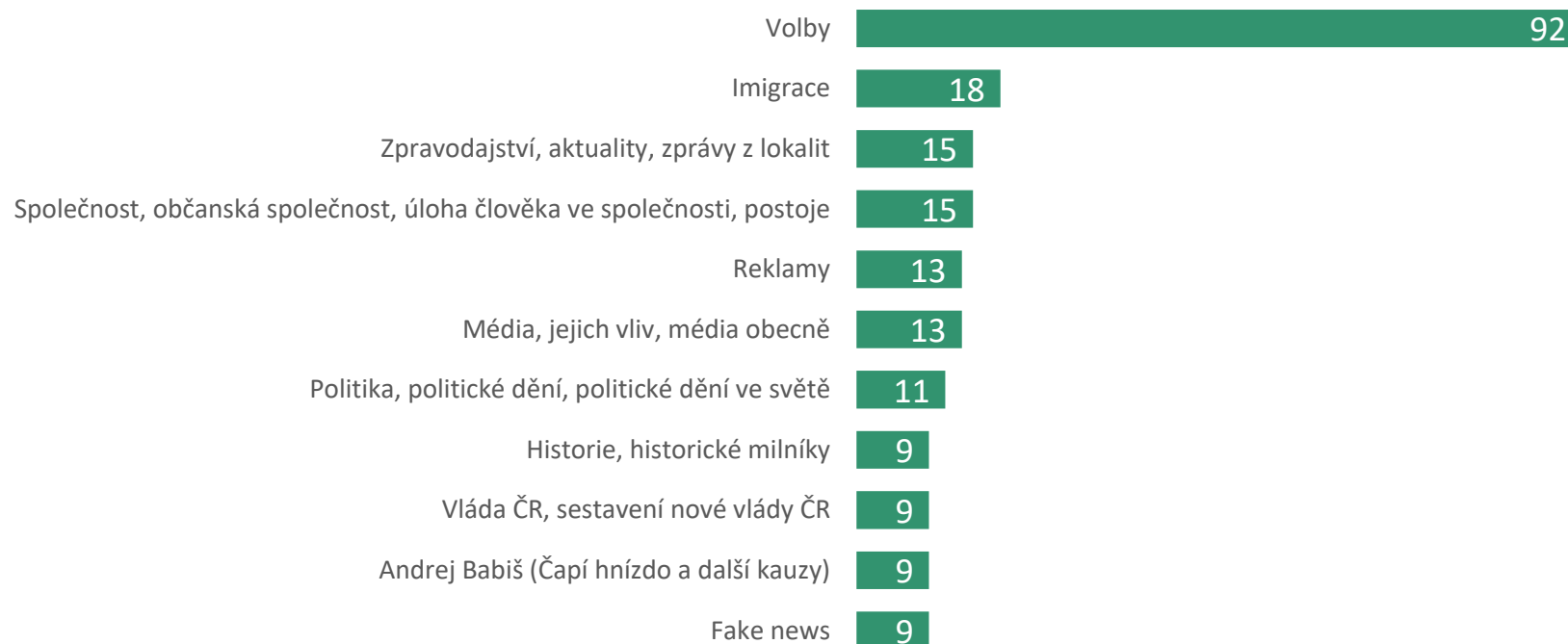
N = 218 respondentů; v grafu jsou znázorněna % odpovědí

Věnují se vyučující ve výuce aktuálním společenským tématům a kauzám? Jakým?

Věnují se vyučující v mediální výchově aktuálním společenským tématům a kauzám?

Témata, kterým se v poslední době vyučující věnovali nejvíce:

OT15. Věnujete se v mediální výchově aktuálním společenským tématům a kauzám? Uvedte, prosím, 3 témata, kterým jste se s žáky v poslední době věnovali:

N = 218 respondentů; v grafu jsou znázorněna % odpovědí

- **Celkem 41 %** z oslovených vyučujících **věnuje mediálním tématům za celý školní rok ve všech svých třídách a předmětech do 10 hodin, 63 % pak do 20 hodin.** Zhruba 1/5 vyučujících (21 %) uvedla, že odučí ročně 21-50 hodin mediální výchovy.
- **Proč není mediální výchově věnováno více pozornosti? Hlavní důvody, se kterými souhlasí více než 4/5 vyučujících jsou tři:** vyučující považují za těžké najít ve svých předmětech čas na průřezová témata, **mediální výchova není v českém školství vnímána jako důležité téma a řada vyučujících si není jistá svými znalostmi a dovednostmi v oblasti mediální výchovy.** (To může souviset s tím, že většina vyučujících (72 %) neprošla žádným školením nebo kurzem – viz strana 18). Důvodem je pro ¾ (74 %) i nedostatek kvalitních materiálů k výuce. Takřka 2/3 (62 %) dotázaných si myslí, že vyučující často nerozumějí médiím, která používají žáci. Kontroverzi tématu vidí jako důvod 42 % vyučujících.
- Z dat vyplývá, že většina vyučujících se cítí ve výuce mediální výchovy **nejistě a postrádá podporu. Všechny problémy a překážky** (kromě tvrzení, že vyučující nerozumějí médiím, která používají jejich žáci) **pocítují silněji vyučující středních odborných škol a učilišť.**

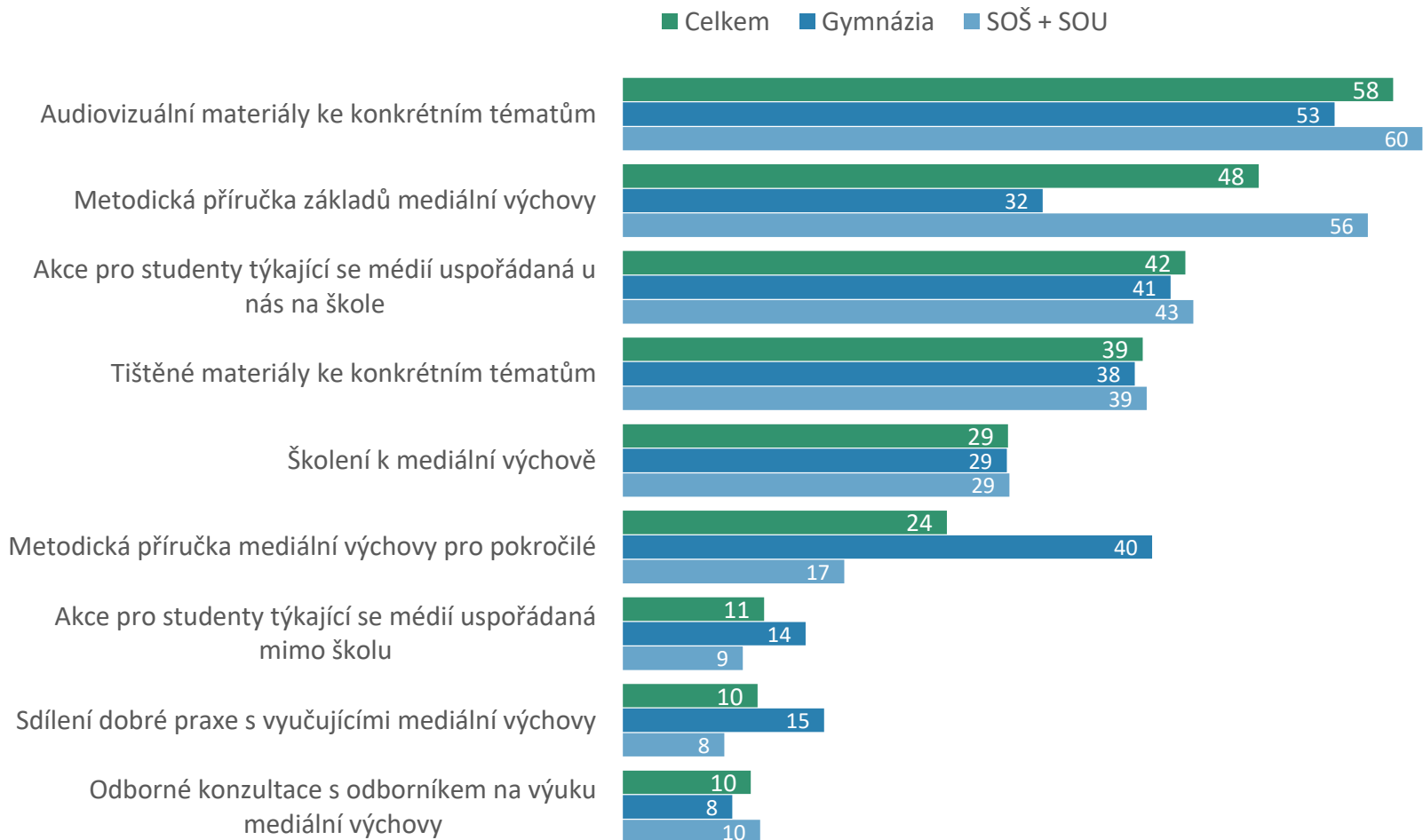
- Nejčastěji probíranými tématy v hodinách mediální výchovy jsou: **bezpečnost v prostředí internetu, role médií ve společnosti, propaganda, reklama a obecně fungování nových médií**. Nejméně zastoupenými tématy jsou: **vlastnictví a ekonomické fungování médií, právní a etické rámce novinářské práce a role médií v moderních dějinách**.
- Vyučující při výuce mediální výchovy nejčastěji pracují s **aktuálními mediálními sděleními**, jako jsou články, videa, apod. (s těmito materiály pracuje 70 % vyučujících). Přibližně 1/3 vyučujících (36 %) používá **filmy, učebnice** nebo **připravené pracovní listy** – všechny tyto materiály používají častěji vyučující na gymnáziích.
- Z aktivit k rozvíjení mediální gramotnosti žáků je nejpopulárnější **analýza mediálních sdělení** (do hodin tuto aktivitu zařazuje 60 % vyučujících), **diskuse o aktuálních tématech a kauzách** (50 % vyučujících). Celkem 45 % vyučujících s žáky **často vytváří mediální produkty**, 42 % **promítá filmy**. Méně časté jsou exkurze do médií, debaty s odborníky či zapojení žáků do mediálních projektů. Vyučující ze středních odborných škol a učilišť častěji volí diskuse na úkor jiných aktivit.
- Aktuálním společenským tématům a kauzám se ve výuce věnuje alespoň někdy **81 % vyučujících**. Nejčastěji uváděnými tématy v době sběru dotazníků byly **volby, imigrace a zpravodajské aktuality**.

Jakou podporu k mediální výchově by vyučující uvítali?

Preferovaná forma podpory k mediální výchově

OT20. O jakou podporu v mediální výchově byste měl/a zájem? Vyberte maximálně 3 možnosti, o které byste měl/a největší zájem:

N = 218 respondentů; v grafu jsou znázorněna % odpovědí

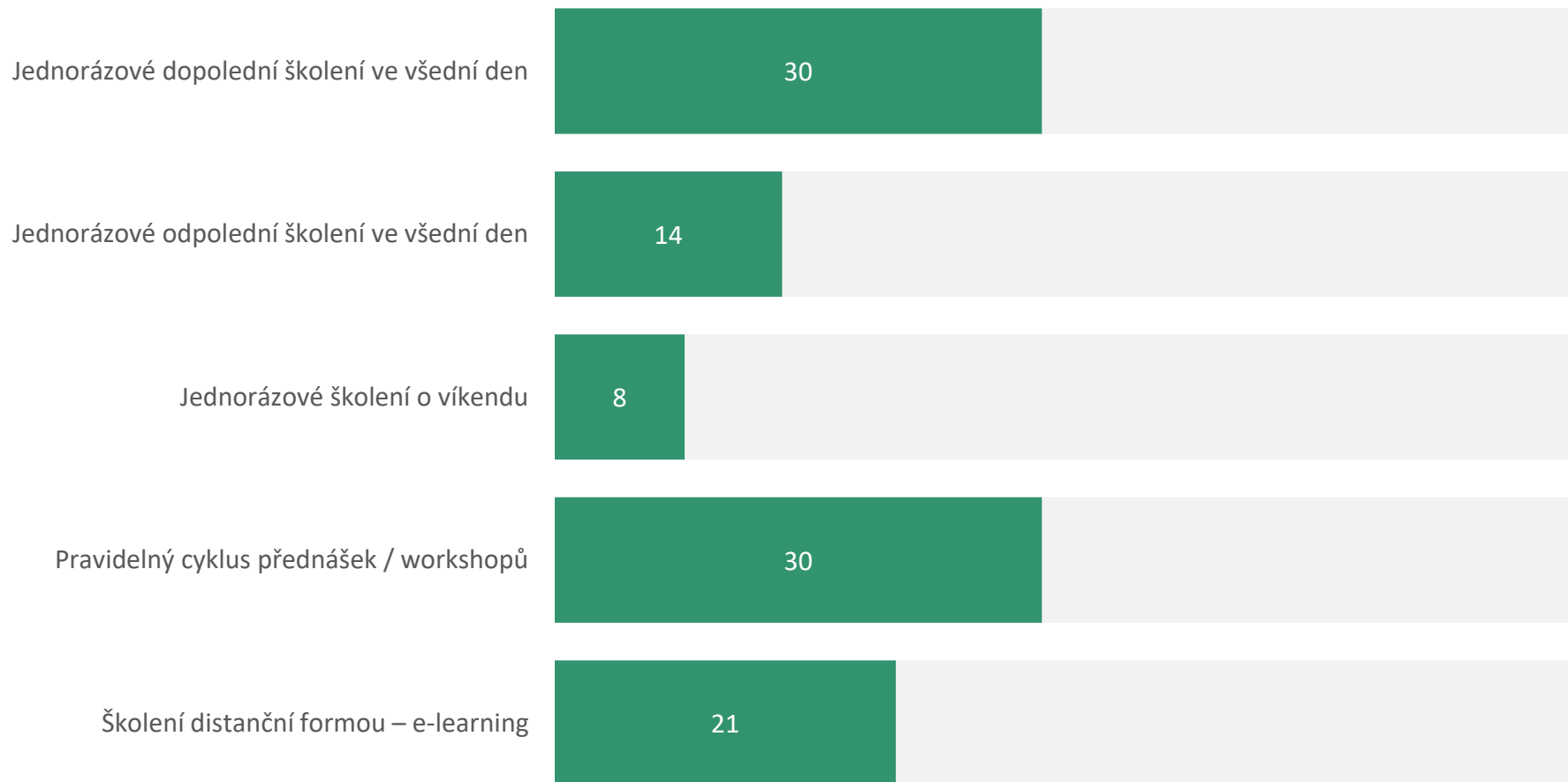
K jakým tématům by vyučující uvítali nové materiály?

OT21. Jakými tématy by se tištěné a audiovizuální materiály měly zabývat?

N = 147 respondentů (majících zájem o tištěné nebo audiovizuální materiály); v grafu jsou znázorněna % odpovědí

Jakou formu školení by vyučující uvítali?

OT22. Kdy a v jakém rozsahu by školení mělo být?

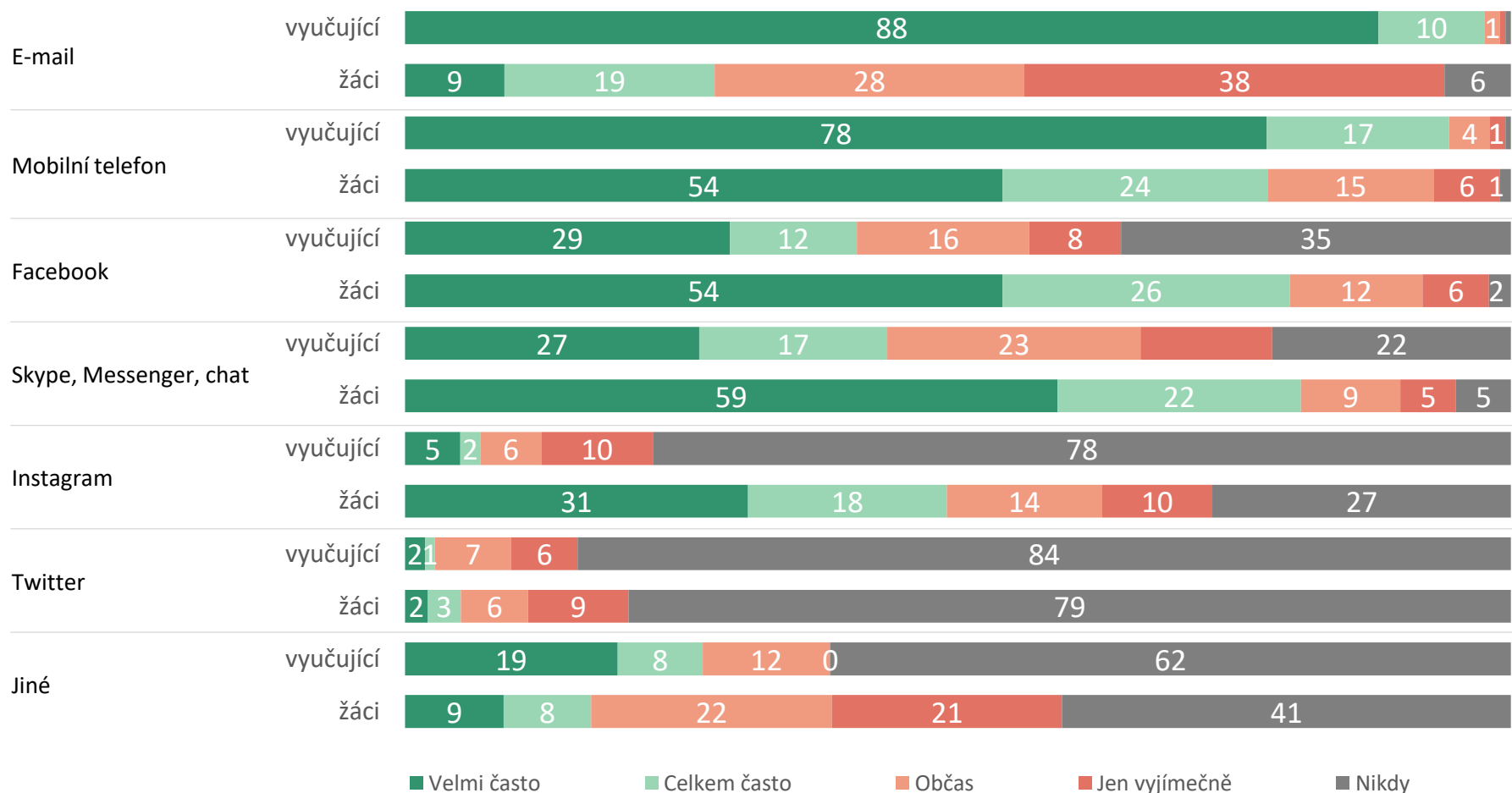
N = 63 respondentů; v grafu je znázorněn počet odpovědí

- Nejvíce vyučujících (58 %) uvedlo, že by uvítali **audiovizuální materiály** a **metodickou příručku základů mediální výchovy** (48 %). Zájem mají také o **akce pro studenty na školách** (42 %). Vyučující z odborných škol by spíše uvítali materiály zaměřené na základy mediální výchovy, vyučující z gymnázií spíše materiály pro pokročilé.
- Vyučující by nejvíce uvítali audiovizuální a tištěné materiály zaměřené na **manipulaci, reklamu a propagandu**. Dále mají zájem také o materiály **o médiích obecně, materiály k aktuálnímu společenskému a politickému dění a k novým médiím – internetu a sociálním sítím**.
- **Školení** zvolilo jako preferovanou formu podpory pouze **29 % vyučujících**. Tento fakt kontrastuje s tím, že **72 % respondentů se žádného školení neúčastnilo**, a zároveň ale **80 % respondentů** souhlasilo s tvrzením, že mediální výchova vyžaduje řadu znalostí a dovedností, v nichž jsou vyučující nejistí.

Vztah vyučujících mediální výchovy k médiím
a jejich informační zdroje

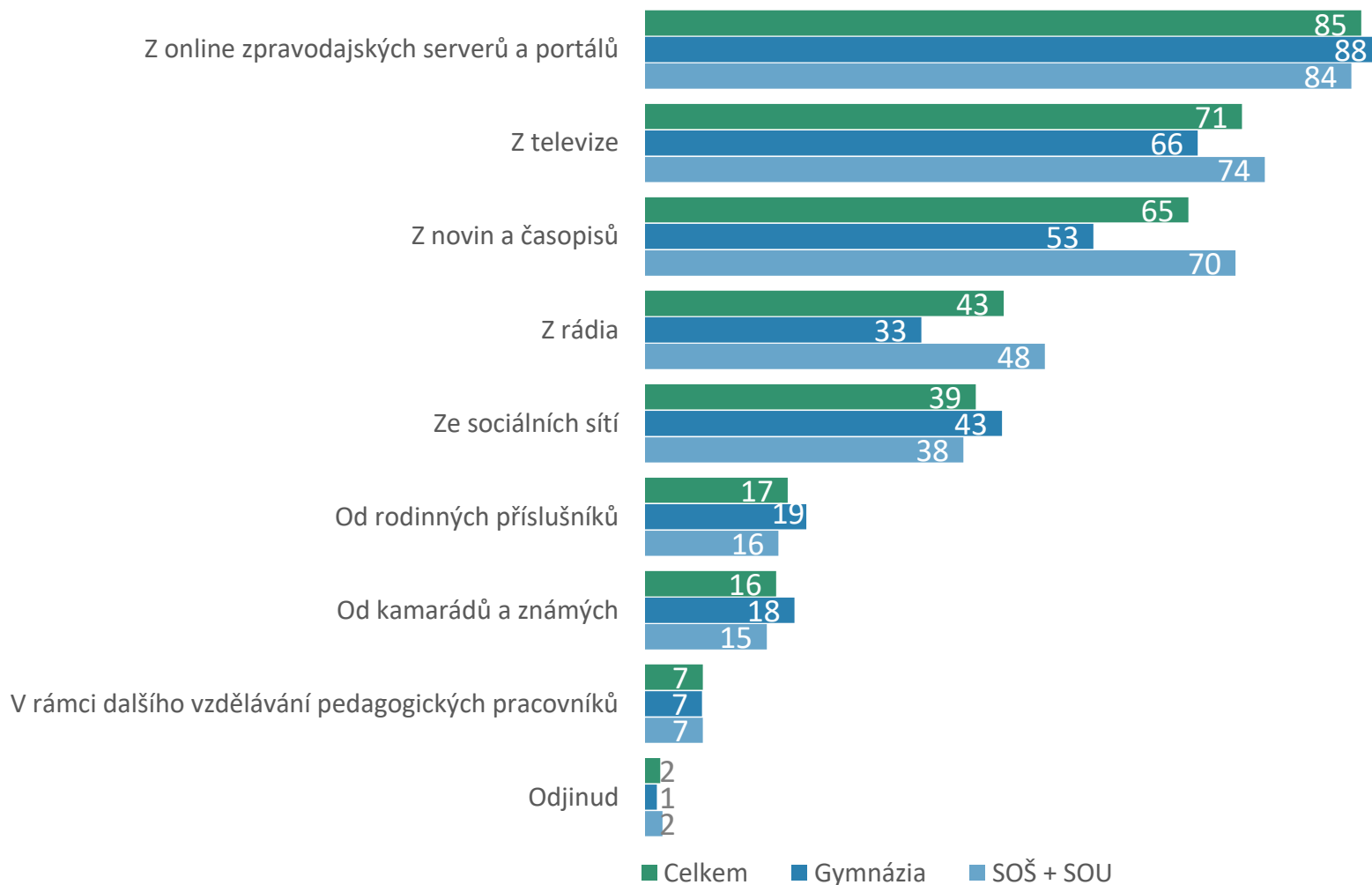
Jaká média používají vyučující a žáci v rámci elektronické komunikace?

M01. V rámci běžné denní elektronické komunikace využívám...

N vyučující = 218 respondentů, N žáci = 1 003 (výzkum MEDIAN pro JSNS; květen–červen 2017; pouze žáci, kteří uvedli odpovědi); v grafu jsou znázorněna % odpovědí

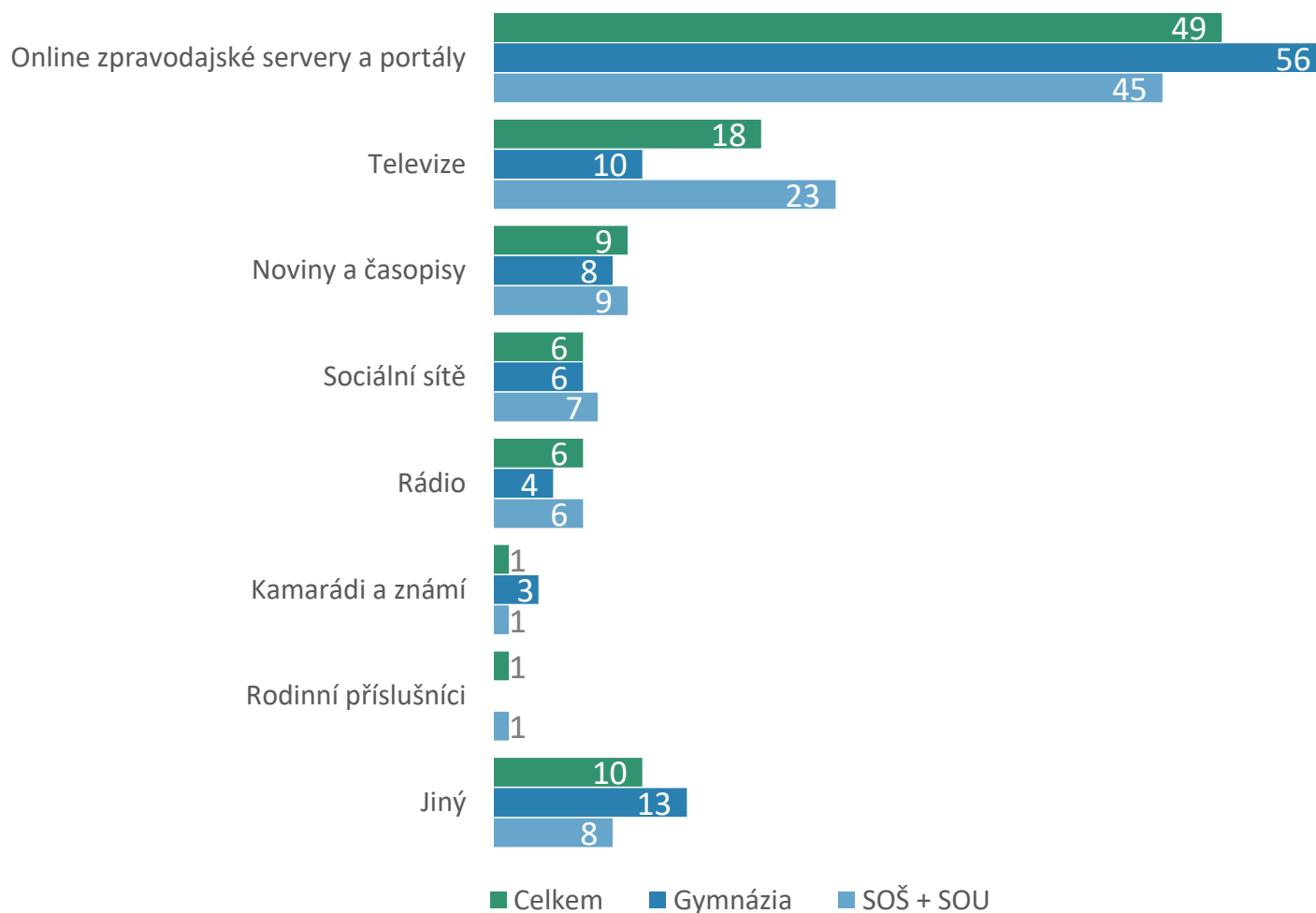
Kde vyučující čerpají informace o aktuálních a společenských tématech?

M02. O aktuálních společenských a politických tématech, která mě zajímají, se nejčastěji dozvídám...

N = 218 respondentů, v grafu jsou znázorněna % odpovědí

Nejčastější zdroj informací o aktuálních společenských a politických tématech

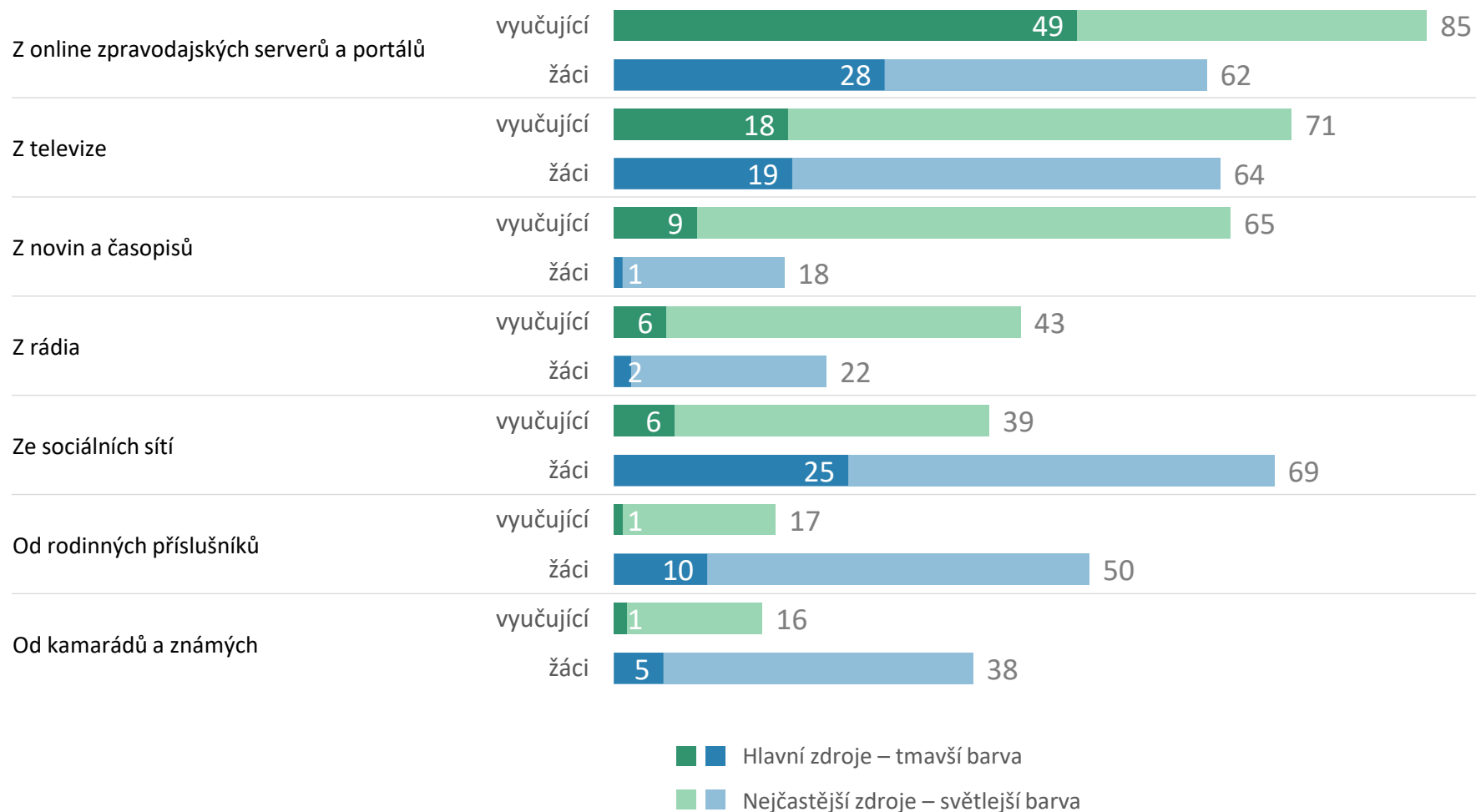

M03. Který zdroj z předchozí otázky je Vaším nejčastějším zdrojem informací?

N = 218 respondentů, v grafu jsou znázorněna % odpovědí

Kde vyučující a žáci čerpají informace o aktuálních a společenských tématech?

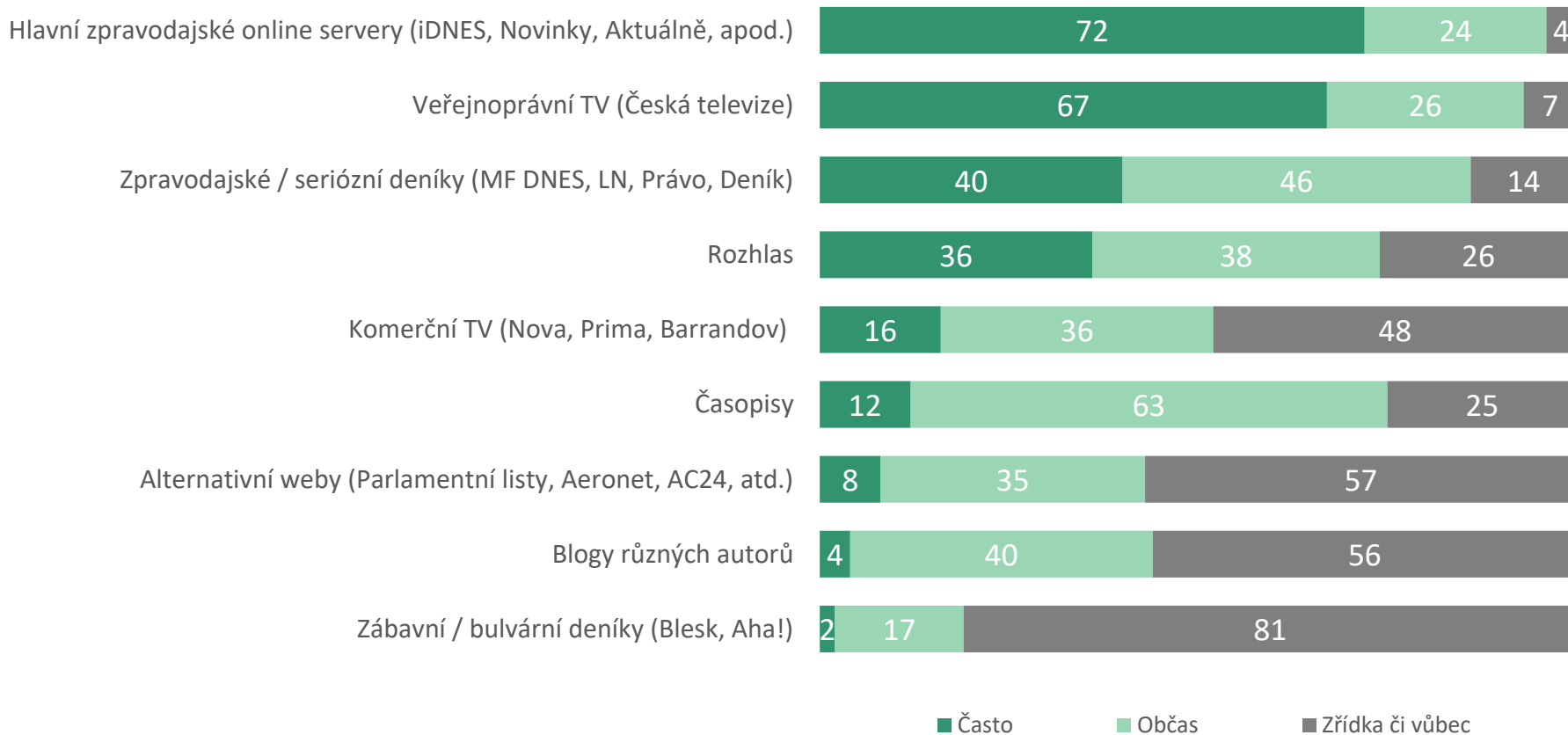

M02. O aktuálních společenských a politických tématech, která mě zajímají, se nejčastěji dozvídám...

M03. Který zdroj z předchozí otázky je Vaším nejčastějším zdrojem informací?

N vyučující = 218 respondentů, N žáci = 1 003 (výzkum MEDIAN pro JSNS; květen–červen 2017); v grafu jsou znázorněna % odpovědí

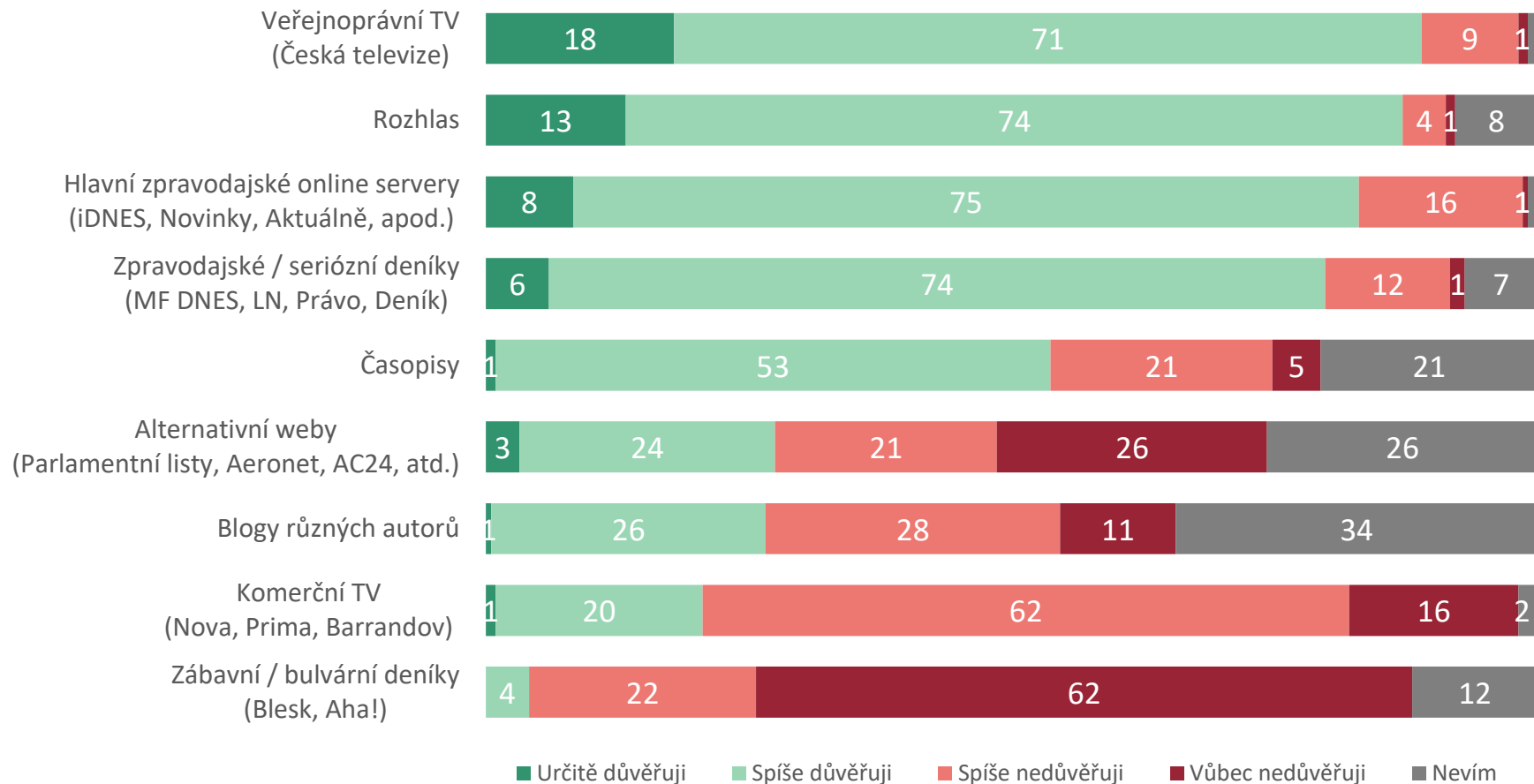
Jak často vyučující sledují zpravodajství z ČR a ze světa?

M04. Jak často sledujete zpravodajství a publicistiku z ČR či ze světa v následujících typech médií?

N = 218 respondentů; jen školy, kde se mediální výchova vyučuje; v grafu jsou znázorněna % odpovědí

Jakým médiím vyučující důvěřují?

M05. Nakolik důvěřujete informacím ve zpravodajství a publicistice v následujících typech médií?

N = 218 respondentů; jen školy, kde se mediální výchova vyučuje; v grafu jsou znázorněna % odpovědí

- V běžné denní elektronické komunikaci vyučující preferují **mobilní telefon a e-mail**. Facebook volí ke komunikaci často 41 % vyučujících, Instagram 7 %, Twitteru jen 3 %.
- Jako **hlavní zdroj informací o společenských a politických tématech** zvolilo 49 % vyučujících **online zpravodajské servery a portály**, 18 % **televizi**, 9 % **noviny a časopisy** a 6 % **sociální sítě**. Vyučující ze středních odborných škol a učilišť označují oproti kolegům z gymnázií častěji jako hlavní zdroj informací televizi, vyučující z gymnázií naopak častěji vnímají jako hlavní zdroj informací internet. Celkem 8 % respondentů uvedlo, že **často získává informace o dění v ČR a ve světě z alternativních webů typu Parlamentní listy nebo Aeronet**.
- Za **nejdůvěryhodnější média** považují vyučující **Českou televizi** (89 % důvěřuje), **Český rozhlas** (87 %), **hlavní internetové zpravodajství** (83 %) a **seriózním tištěné deníky** (80 %), **nejméně důvěřují bulvárním deníkům** (4 %) a **komerčním televizím** (21 %). **Alternativní weby považuje za důvěryhodné 27 % vyučujících**, 26 % zvolilo možnost „nevím“.

Plné znění dotazníku

TYP. Na jakém typu školy působíte? Pokud se skládá z více druhů, zaškrtněte prosím všechny. (Možno více odpovědí)

- Gymnázium
- Střední odborná škola
- Střední odborné učiliště

KRAJ. Kraj, ve kterém sídlí Vaše škola

- Praha
- Středočeský
- Jihočeský
- Plzeňský
- Karlovarský
- Ústecký
- Liberecký
- Královehradecký
- Pardubický
- kraj Vysočina
- Jihomoravský
- Olomoucký
- Zlínský
- Moravskoslezský

VELIKOST . Velikost města/obce, ve kterém Vaše škola sídlí

- Do 5.000 obyvatel
- 5.001 – 20.000 obyvatel
- 20.001 – 50.000 obyvatel
- 50.001 – 100.000 obyvatel
- nad 100.001 obyvatel

OT01. Jaké předměty nebo semináře vyučujete?

- a) Český jazyk
- b) Dějepis
- c) Mediální výchova (samostatný předmět / seminář)
- d) Občanská výchova / Základy společenských věd
- e) Cizí jazyk
- f) Zeměpis
- g) Biologie
- h) Tělesná výchova
- i) Estetická výchova
- j) Chemie
- k) Fyzika
- l) Matematika
- m) Jiné – Vypište

OT02. Jaká je celková délka Vaší pedagogické praxe?

- a) méně než 2 roky
- b) 2 roky – 5 let
- c) 6 let – 10 let
- d) 11 let – 15 let
- e) více než 15 let

OT03. Co považujete za cíl/cíle mediální výchovy? Co by měla žáky naučit?

Vypište:.....

OT04. Obecně považujete výuku mediální výchovy za:

1	2	3	4	5
Velmi důležitou				Zcela nedůležitou

FILTR: pokud v OT04 odpověděl 1,2,3,4. Pokud OT02=5 jde na OT06

OT05. Jaká 3 témata z mediální výchovy považujete za nejdůležitější?

- 1. téma:.....
- 2. téma:.....
- 3. téma:.....

OT06. Z několika dosavadních výzkumů vyplývá, že je mediální výchově na školách věnováno poměrně málo pozornosti. Co je podle Vás příčinou tohoto stavu?

- a) Školní vzdělávací programy – vyučující musejí probrat mnoho látky a na průřezová témata, jako je mediální výchova, zbývá málo času.
- b) Výuka mediální výchovy vyžaduje řadu dovedností a znalostí, mnozí vyučující se v tomto tématu cítí nejistě.
- c) Mediální výchova není v českém školství vnímána jako důležité téma.
- d) K výuce mediální výchovy chybějí kvalitní materiály.
- e) Výuka mediální výchovy je vnímána částí společnosti jako kontroverzní, proto se jí školní výuka vyhýbá.
- f) Vyučující často nerozumějí médiím, která používají žáci.
- g) Jiné – Vypište

- Určitě souhlasím
- Spíše souhlasím
- Spíše nesouhlasím
- Vůbec nesouhlasím

OT07. Jak by podle Vás měla být mediální výchova vyučována především?

- a) Povinně jako průřezové téma (ve více předmětech)
- b) Povinně jako samostatný předmět
- c) Měla by být volitelným předmětem nebo seminářem
- d) Neměla by být vyučována vůbec

OT08. Kdo by podle Vás měl mít při výuce témat mediální výchovy hlavní úlohu?

- a) s mediálními tématy by žáky měli seznamovat vyučující různých předmětů (např. českého jazyka, dějepisu, informačních technologií, ...)
- b) vyučující, kteří se na výuku mediální výchovy specializují
- c) lidé z praxe (mediální odborníci, novináři apod.)

OT09. V jakých předmětech nebo seminářích rozebíráte témata mediální výchovy?

- a) Český jazyk
- b) Dějepis
- c) Mediální výchova (samostatný předmět / seminář)
- d) Občanská výchova / Základy společenských věd
- e) Cizí jazyk
- f) Zeměpis
- g) Biologie
- h) Tělesná výchova
- i) Estetická výchova
- j) Chemie
- k) Fyzika
- l) Matematika
- m) Jiné – Vypište

OT10. Co bylo hlavním impulzem toho, že jste začal/a vyučovat témata mediální výchovy? Vyberte prosím jednu až dvě možnosti.

- a) Zahrnutí mediální výchovy do Školních vzdělávacích programů
- b) Zájem žáků o mediální témata
- c) Rozhodnutí vedení školy, že mám mediální výchovu vyučovat
- d) Chtěl/a jsem rozvíjet mediální gramotnost žáků
- e) Mediální témata mě zajímala a chtěl/a jsem o nich vyučovat
- f) Jiný – Vypište

OT11. Jak dlouho už vyučujete o tématech, která spadají do mediální výchovy?

- a) méně než 2 roky
- b) 2 roky – 5 let
- c) 6 let – 10 let
- d) 11 let – 15 let
- e) více než 15 let

OT12. Odhadněte prosím, kolik hodin se během celého školního roku věnujete výuce mediální výchovy. Nezapomeňte započítat výuku ve všech předmětech a ve všech ročnících, ve kterých učíte.

... školních hodin

OT13. Jaké materiály pro výuku mediální výchovy využíváte? (Možno zaškrtnout více možností)

- a) Učebnice a didaktické příručky – Upřesněte jaké
- b) Připravené pracovní listy – Upřesněte jaké
- c) Odbornou literaturu o médiích – Upřesněte jakou
- d) Filmy a dokumenty o médiích – Upřesněte jaké
- e) Aktuálních mediální produkty (články, reklamy, videa apod.)
- f) Používám k výuce materiály, které jsem si sám/sama připravil/a – Upřesněte jaké
- g) Jiné – upřesněte jaké

OT14. Jaké typy aktivit využíváte k výuce mediální výchovy nejčastěji? Vyberte maximálně 5 možností.

- a) Aktivity z pracovních listů a učebnic
- b) Přednášky na dané téma
- c) Exkurze do médií
- d) Promítání filmů a práci s audiovizuálními materiály týkajících se médií
- e) Besedy s novináři a mediálními odborníky
- f) Analýzy mediálních sdělení (např. články, reportáže, reklamy apod.)
- g) Diskuse o aktuálních mediálních kauzách
- h) Žáci vytvářejí mediální produkty (zprávy, reportáže, reklamy apod.)
- i) Diskuse o různých mediálních tématech
- j) Účast v projektu zaměřeného na mediální výchovu – vypište o jaký projekt nebo projekty se jednalo, resp. jedná
- k) Jiné – Vypište

OT15. Věnujete se v mediální výchově aktuálním společenským tématům a kauzám?

- a) ANO – uveďte prosím 3 témata, kterým jste se s žáky v poslední době věnovali
- a) NE

OT16. Jak často se při výuce mediální výchovy věnujete následujícím tématům? (Možno zaškrtnout 1 nebo více možností)

- a) Média a jejich role ve společnosti (funkce médií, vztah k demokracii apod.)
- b) Mediální realita (jak mediální sdělení vznikají, co ovlivňuje jejich podobu, jaký mají vztah k realitě apod.)
- c) Vlastnictví a ekonomické fungování médií (veřejnoprávní × komerční média)
- d) Právní a etické rámce novinářské práce
- e) Fungování a charakteristiky tradičních médií (tisk, rozhlas, TV)
- f) Fungování a charakteristiky nových médií (internet, sociální sítě)
- g) Nebezpečí v prostředí internetu (kyberšikana, zneužití osobních údajů apod.)
- h) Reklama, její působení a regulace
- i) Manipulace a propaganda
- j) Role médií v moderních dějinách
- k) Jiné – vypište

- Pokaždé nebo téměř pokaždé
- Méně často
- Nikdy

OT17. Zúčastnil/a jste se nějakého kurzu, semináře nebo školení, které se týkaly médií nebo mediálního vzdělávání?

- a) ANO, 1 kurzu – Upřesněte
- b) ANO, více kurzů – Upřesněte
- c) NE. (přejít k otázce 25)

Pokud zaškrtnete možnosti 1 nebo 2 v OT17, ptáme se na OT18

OT18. V jakém rozsahu byl/y absolvovaný/é kurz/y nebo školení? (Poznámka: Pokud jste byl/a na více kurzech sečtěte strávený čas na těchto kurzech dohromady)

- a) 0–4 hodiny
- b) 5–10 hodin
- c) 11–15 hodin
- d) 16–30 hodin
- e) více než 30 hodin

Pokud zaškrtnete možnosti 3 v OT17, ptáme se na OT19

OT19. Jaký je Váš postoj k následujícím tvrzením o kurzech a školeních k mediální výchově?

- a) Nepociťuji potřebu se takového kurzu účastnit.
- b) Na podobné kurzy je problematické se uvolnit z výuky.
- c) Je těžké podobné kurzy najít, je jich málo.
- d) O těchto kurzech mám málo informací. Nevím, co od nich očekávat.
- e) Kurzy k mediální výchově jsou příliš drahé.
- f) Kurzy, o kterých vím, nezohledňují moje potřeby.
- g) Bojím se, že by takový kurz byl pro mě příliš složitý.

- Určitě souhlasím
- Spíše souhlasím
- Spíše nesouhlasím
- Vůbec nesouhlasím

OT20. O jakou podporu v mediální výchově byste měl/a zájem? Vyberte maximálně 3 možnosti, o které byste měl/a největší zájem:

- a) metodická příručka základů mediální výchovy
- b) metodická příručka mediální výchovy pro pokročilé
- c) odborné konzultace s odborníkem na výuku mediální výchovy
- d) tištěné materiály ke konkrétním tématům
- e) audiovizuální materiály ke konkrétním tématům
- f) školení k mediální výchově
- g) akce pro studenty týkající se médií uspořádaná u nás na škole
- h) akce pro studenty týkající se médií uspořádaná mimo školu
- i) sdílení dobré praxe s vyučujícími mediální výchovy

Pokud zaškrtnete možnosti D nebo E v OT20

OT21. Jakými tématy by se tištěné a audiovizuální materiály měly zabývat?

Vypište: .....

Pokud zaškrtnete možnost F v OT20

OT22. Kdy a v jakém rozsahu by školení mělo být? (Možno zaškrtnout maximálně 3 možnosti)

- a) Jednorázové dopolední školení ve všední den
- b) jednorázové odpolední školení ve všední den
- c) jednorázové školení o víkendu
- d) pravidelný cyklus přednášek / workshopů
- e) školení distanční formou – e-learning

Sekce 2: Zdroje informací

M01. V rámci běžné denní elektronické komunikace využívám...

- a) Mobilní telefon (telefonování, SMS)
- b) E-mail
- c) Facebook
- d) Instagram
- e) Twitter
- f) Skype, Messenger, chat
- g) Jiné

- Velmi často
- Celkem často
- Občas
- Jen výjimečně
- Nikdy

M02. O aktuálních společenských a politických tématech, která mě zajímají, se nejčastěji dozvídám... (Možno zaškrtnout 1 nebo více možností)

- a) Od rodinných příslušníků
- b) Od kamarádů a známých
- c) V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- d) Z online zpravodajských serverů a portálů
- e) Ze sociálních sítí
- f) Z televize
- g) Z novin a časopisů
- h) Z rádia
- i) Odjinud

M03. Který zdroj z předchozí otázky je Vaším nejčastějším zdrojem informací?

- a) Rodinní příslušníci
- b) Kamarádi a známí
- c) Další vzdělávání pedagogických pracovníků
- d) Online zpravodajské servery a portály
- e) Sociální sítě
- f) Televize
- g) Noviny a časopisy
- h) Rádio
- i) Jiný

M04. Jak často sledujete zpravodajství a publicistiku z ČR či ze světa v následujících typech médií?

- a) Komerční TV (Nova, Prima, Barrandov)
  - b) Veřejnoprávní TV (Česká televize)
  - c) Rozhlas
  - d) Hlavní zpravodajské online servery (iDNES, Novinky, Aktuálně, apod.)
  - e) Alternativní weby (Parlamentní listy, Aeronet, AC24, atd.)
  - f) Blogy různých autorů
  - g) Zpravodajské / seriózní deníky (MF DNES, LN, Právo, Deník)
  - h) Zábavní / bulvární deníky (Blesk, Aha!)
  - i) Časopisy
- Často
  - Občas
  - Zřídka či vůbec

M05. Nakolik důvěřujete informacím ve zpravodajství a publicistice v následujících typech médií?

- a) Komerční TV (Nova, Prima, Barrandov)
  - b) Veřejnoprávní TV (Česká televize)
  - c) Rozhlas
  - d) Hlavní zpravodajské online servery (iDNES, Novinky, Aktuálně, apod.)
  - e) Alternativní weby (Parlamentní listy, Aeronet, AC24, atd.)
  - f) Blogy různých autorů
  - g) Zpravodajské / seriózní deníky (MF DNES, LN, Právo, Deník)
  - h) Zábavní / bulvární deníky (Blesk, Aha!)
  - i) Časopisy
- Určitě důvěřuji
  - Spíše důvěřuji
  - Spíše nedůvěřuji
  - Vůbec nedůvěřuji
  - Nevím

O nás

MEDIAN, s.r.o je nezávislá soukromá společnost pro výzkum trhu, médií a veřejného mínění & vývoj analytického a marketingového software. Společnost působí na trhu od roku 1993 a realizuje všechny typy kvalitativních i kvantitativních výzkumů trhu a veřejného mínění, včetně oficiálních mediálních měření a MML-TGI.

Garance kvality

MEDIAN je členem odborných sdružení:

SIMAR

ESOMAR

TGI Network

American Marketing Association.

Kontakt

Daniel Prokop
608 333 902
daniel.prokop@median.cz

MEDIAN
Národních hrdinů 73
Praha 9, 190 12
www.median.cz
Tel: + 420 225 301 111

Jeden svět na školách

vzdělávací program společnosti Člověk v tísni

JSNS.CZ

Aktivity a materiály k mediálnímu vzdělávání

- 26 audiovizuálních lekcí s výukovými materiály
- analýzy mediálních sdělení podle metodické koncepce "5 klíčových otázek"
- online Bulletin mediálního vzdělávání
- konference a semináře pro vyučující
- Týdny mediálního vzdělávání - debaty a workshopy na školách s novináři a mediálními odborníky
- výzkumy o stavu mediální výchovy a mediální gramotnosti žáků a vyučujících
- Platforma pro mediální vzdělávání

Kontakty:

web: www.jsns.cz/mv

e-mail: mv@jsns.cz

adresa: Šafaříkova 635/24, Praha 2, 120 00